JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ՊԱՅՍԼԸՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պօղը Ալի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيجه يومى وسياسى غزته در
صاحب امتيازى : اوحانس فريد
اداره خانه سى : باب عالى جاده سنده نومرو ۲۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեա
Պոլսոյ համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ 10 ՓԱՐԱ

ԴՈՒՌԻՆ ԱՌՋԵՒԷՆ

Չեմ գիտեր թէ, Ներքին Լուրերը իրենց թիւերին մէջ արձանագրեցի՞ն, ան աղաղակողօրէն եղական եղելութիւնը, զոր իր գլխուն բերած էր կին մը, աղջիր մը կոտրելով թեւին մէկը, ոտք ու կռծերով պատուհանէն դուրս տապլուած ատեն, դագաղին վրայ լալու համար սիրական իր մէկ տղուն, երբ զանիկա դուռին առջեւէն կ'անցնէն եղեր, վերջին անգամ ըլլալով։

Աս պատահական արկածը, հետեւանքն է ան անիմաստաբար անտեղի սովորութեան, որ մուտք գտած է մեր մեռելական արարողութեան կարգուսարքին մէջ, և որ կանոնաւորապէս ձգտապահութիւնով, գործադրութեան կը դրըւի, նման կարգ մը ուրիշ սովորութիւններու, որոնք անգամ մը բոյն դրած կեանքի ձեւակերպութիւններուն մէջ, ժամանակներո՛վ կը մնան եղածնին պէս, կ'ուզէ՛ արդարացի բան մը ըլլան, կ'ուզէ՛ աշխարհի ամէնէն արտառոց անհեթեթութիւնը։

Ատո՛նկ, ո՛վ գիտէ ուրկէ, եկեր մտեր է, մեր մէջը, դագաղին չուրջը ամբռնած երկաթ-բարակ ամէն ձեւակերպութիւններէն ետքը, զայն վերջին անգամ մըն ալ տիրոջը դուռին առջեւէն անցընելու սովորութիւն մը, որուն անպատեհութիւնները ո՛ և է մէկը կըրնայ գուշակել թէ ո՞ր աստիճան բազմաթիւ են, եւ որոնք կրնան նոյնիսկ անգուշակելի աղէտներու պատճառ դառնալ, այս օր մօր մը թեւը կոտրելուն չարժառիթը ստեղծելով, վաղն ալ ո՛վ գիտէ դեռ ի՛նչ։

Իրա՛ւ է որ, — և ե՛ս ալ կը համաձայնիմ, — մեռելի մը տէրը կրնայ լալ գուրգուրալ անոր վրա՛յ, որ իրմէ կը բաժնուի վերջնականապէս, երթալ մնալու համար հողին տակը, կըրնայ վրդովուիլ, անոր յաւիտենական բաժանումէն, բայց ի՛նչ պէտք, ամբողջ օր մը աղ սիրականները իրարու քով ձգելէն, և վերջին անգամ ալ տունին դուռէն դուրս հանելէն ետքը, —որ տանն դագաղէն դուրս մնացողը ուզածին չափ կրնայ լալ, պոռալ, պառտուիլ, կչտանալ՝ մեռելին արեւուն օրերուն վրայ, — դարձնել, պըտըտցնել, ու անգամ մըն ալ դուռին առջեւ բերել, որպէս զի չմեռնողները ցաւին աստիճա՛ն մըն ալ բարձրացնեն, ո՛րը մազերը փեթթելու ըլլայ, ո՛րը ապակիները կոտրելու, և վերջապէս ո՛րն ալ ինքզինքը ... պատուհանէն վար նետելու, որ՝ ... մեռելը երկու ըլլայ։

Արդէն մեր լալկան կնիկներուն արցունքը այնչա՛փ մօտ է աչքերնուն որ, սրտաճմլիկ տեսա պատմութիւն մը ըրէ անոնց, և դէմդ ան Միսիսիփիի ջուրին չափ արցունք բեր անոնց աչքէն։

Ա՛լ ուր մնաց, մեռելի մը վրայ, որ քիչ շատ սիրուելիք մէկը ըլլայ, և իր մահուան արտայայտ չարժառիթ մը ունենայ։

Կամ, օրինակի համար, երեւակայեցէք մեռելական թափօր մը, որուն կ'ընկերանան, տխրատեսիլ սգաւորներէ պաշարուած, չորս մարդոց ուսը, «որք նաւ ունին ու խոժոռ դէմք», դագաղ մը, ուր հանգչի դեռատի աղուոր աղջիկ մը. գզուած մազերը անփութօրէն բարձի մը վրայ ցրիւ, մորթին խնձոր կարմրութիւնը գիտես որ դեռ երեսներուն վրայ, հարսնութեան պսակը ճակատին, սուգի ծաղիկներու մէջ թաղուած, ու իր մարմինն բովանդակ հրապոյրքովը պատկերովը չքեղ, ճաճանչող ու զգլխիչ, —երեւակայեցէք աս պատկերը, և պատմեցէք նաեւ թէ մեռելը զոհն է անգութ թոքախտին, կամ սէրի ցաւի մը, և մեր կնիկնե՛րը թող ըլլան՝ ու չի լան, չի բղձկին սանկ կուշտ մը, աղիողորմ կանչ մը ձգելով, — ալ թողէ՛ք թո՛ղ մեռելին տէրը, որ մազերը փեթթելո՛ւ ալ կ'ըլլայ, ինքզինքը պատուհանէն վար նետելու ալ։

* *

Հին-օրէնք պարզ անտեղութիւն մըն է մեռելը տունին առջեւէն անցընելու աս սովորութիւնը, — ո՛վ գիտէ ո՛ւրկէ եկած մտած մեր բարքերուն մէջը, — զոր մէջտեղէն վերցնել ամէնէն գեղեցիկ գործերէն մէկը պիտի ըլլար մեզի համար, քանի որ ո՛ և է օգտակար կողմ մը չի ներկայացներ անիկա, և չունի՛, իր նուիրագործումը արդարացնող ո և է հանգամանք։

Ապահովաբար տէրտէրներուն կամ վարդապետներուն չէ՛ որ պիտի ընէր խելացի մէկը աս սովորութիւնը բացարձակապէս զանց ընելու առաջարկ մը, քանի որ, անոնք պիտի յօժարէին զայն մէջտեղէն վերցնելու փոխարէն, մեռելը մինչեւ գերեզմանատուն տանելէ ետքը իսկ՝ մինչեւ տուն բերել, և անգամ մըն ալ դուռին առջեւէն անցընել, ճամբանին երկարած ըլլալուն երաշխաւորութեանը համար, որուն հետ բնականաբար պիտի երկըննար նաեւ ձեռք անցուելիք դրամին... հասակը։

Կարծեմ, Կրօն. Ժողո՛վը ալ, չի՛ խառնուիր ասանկ բաներու, կամ աս մասին անօրէնութիւն մը ընել՝ իր ձեռնհասութեանէն ա՛յնչափ վեր կը համարի որ՝ «պարտ ու պատշաճ կը թողու անօրինել կարողագոյներն», կա՛մ, ա՛լ աւելին, չուզեր նոր անօրէնութիւնով մը, — եթէ երբեք համոզուէր աս տեսակ առաջարկի մը բանաւորութեանը և նախատեսէր անոր օգտակարութիւնները, — իր գլուխը տրտունջի մատնել, քանի որ, ձեռքովը դրամի պէս գիտէ անթէ, նոր խնդիր մըն ալ ա՛դ պիտի ըլլար իրեն, և անօրէնութիւնը անօրէնութիւն մնալով, անոր զանցառութեան գանգատները իր ... հանգիստը պիտի խռովէին ամէն օր։

Ես, խելացութիւն պիտի սեպէի, ամէն կամք նորէն մեռելի տէրերուն ձըգելով, հրաւիրելու իրե՛նց ուշադրութիւնը աս սովորութեան անտեղութեանը վրայ, և առաջարկելու՝ չհետեւիլ կուրօրէն անոր, որովհետեւ ամէնէն կարճ խելքով մէկը անգամ պիտի կրնար գուշակել թէ, հոգեկան ի՛նչ կսկծալի վրդովանքներ և սիրտ կըծկող ի՛նչ տանջանքներ կ'ունենան, մեռելի մը տէրերը, —ma foi!, գոնէ անոնք, ինծի համար չէ՛ աս բանը, — երբ իրենց մէկ սիրականը անգամ մը տարած տարած ըլլալէ ետքը տունէն, անկիւնին բերնէն նորէն փողոց կը մըտցընեն, սարսռացուցիչ եղանակներով, վերջին անգամ մըն ալ ցուցնելու անոր երեսը իրեններուն, և ա՛լ ափնելու յաւիտենական հանգիստի խորշը, ուր երթող մը չի դառնար ալ։

Եւ աւելին, պէտք է վերցնել մէջտեղէն հոգին աս սովորութեան, եթէ ոչ խնայելու համար մեր կնիկները հըգեկան խռովքներէ, գոնէ առիթ չտալու համար իրենց, անտեղի կերպով, պատուհաններուն մէջ պարզելէ տեսարաններուն ամէնէն տխրօրէն ողբը, մազ փեթթելը, ճղակոր պառաւը, կանչվռտելը, կամ, —է՛, ո՛վ գիտէ, — բարկութիւնով մը, օ՛ր մըն ալ, պատուհանէն վար նետուիլը, գրկելու համար տարուող սիրականը... անդիի աշխարքին մէջ։

Չէ՞։

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

«ԼՔՈՒԱԾ ՔՆԱՐ» ԵՒ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆ

«Լքուած Քնար»ին առթիւ այս էջերուն մէջ Թէոդիկի ցոյց բերած ազնիւ զգացումներուն ու ներողամիտ գնահատումներուն համար շնորհակալ եմ։

Բոլոր դիտողութիւնները, բոլոր «խիծ ու բիծ»ի մանրախոյզ մատնացոյցութիւնները, որքան ալ բծախնդիր ու խստապահանջ, կ'ընդունիմ թէ անազնիւ տրամադրութենէ մը չէին բղխած, ընդհակառակը։ Ատոր համար՝ եղած դիտողութիւններուն դէմ վիճաբանելու կամ վիրաւորուելու ետամալ դիւրազգածութիւնը չեմ ներեր ես ինծի։

Քննադատութենէ վախցողը՝ պէտք է համեստութիւնն ունենայ հրաժարելու հրապարակային համարձակութեան փառքէն։

Գիրքը, մանաւանդ զուտ գրական գիրքը, ամէն պարագայի մէջ յաւակնոտ հաճոյք մըն է իր հեղինակին համար։

Այս հաճոյքին յետապնդման յանդգնութիւնը՝ պէտք է պաղարիւն նախապատրաստութիւնն ունենայ դառըն ու վտանգաւոր արկածին պատահականութեան։

Ուրեմն, այս տողերը գրելով, պաշտպանութիւն մը չպիտի փորձեմ «Լքուած Քնար»ին համար։ Ատիկա՝ շատ անհեթեթ պիտի ըլլար։

Կը տեսնեմ միայն որ, բան մը, թերեւս զանց առնուած յառաջաբան մը գրելու ստիպուած եմ, չէ թէ ինքնապաշտպանութեան համար, այլ որովհետեւ ատիկա անհրաժեշտ կը թուի ինծի։

Ինքզինքը ստիպուած տեսնել հրատարակութեան մը առթիւ բացատրութիւն տալու, —գիտէ՛ք որքա՛ն տխուր ու անհաճոյ բան էր ատիկա՝ հեղինակին համար։

Ուրեմն, անոնք՝ որ իմ համեստ գործովս հետաքրքրուելու ազնուութիւնն ունին, պարտին գիտնալ թէ «Լքուած Քնար»ը մանաւանդ կոչուած է մէկ հանգրուանը նշանակելու իմ անհատական ու մտաւորական բնաշըրջութեանս։ Անիկա՝ չի կրնար ամբողջական թարգմանն ըլլալ իմ հոգիիս ու մտքիս բոլոր ընդունակութիւններուն։ Անիկա՝ յառաջապահ խարխափանքն է «Նոր Քնար»ին՝ որուն վարանոտ վանկերը՝ ցաւատանջ լռութեան մը տուայտանքներուն մէջ կը հեծկլտան ու կը խեղդուին այսօր։

Անոր համար է որ «Լքուած «Քնար»ը չի պարունակեր բազմաթիւ քերթուածներ, որոնք արդէն երեւցած էին զանազան պարբերականներու մէջ։

«Լքուած Քնար»ը՝ զայն կը սիրեմ ես նորէն իր բոլոր թերութիւններովը։ Անիկա ինծի համար այն անմոռանալի յիշատակարանն է, ուր երբեմն, դողդոջուն ու վեհերոտ ձեռքով մը ծանօթագրած եմ խուսափուկ նիշեր՝ իմ հոգիիս ելեւէջաւոր գիծագրումներէն ու յարափոփոխ ապաւորութիւններէն։

Անիկա, ինչպէս կը բացատրէր բարեկամս Թէոդիկ, կը նմանի անցեալին մէջ սիրուած այն աղջկան՝ զոր այսօր, խոհանքի եւ ինքնամփոփման վայրկեաններու մէջ երբ կը յիշենք, խորին կարօտակցող ցաւը ունինք կածին՝ թէ այդ աղջէն բան մը պաղած է մեր սրտին մէջ, այլ անոր համար մեր հոգին դեռ խանդաղատանքի մտերիմ տաքութիւն մը կը տածէ։ Մեր թեկնածէն խլուած մասնիկ մը կայ զոր չենք կրնար, զոր չպիտի կըրնանք ուրանալ յաւէտ։

Չեմ գիտեր թէ պիտի գտնուէ՞ր քննադատ մը, որ մտաւորապէս նըկատողութեան առնէր «Լքուած Քնար»ը՝ աս մէկ ու նոյն իսկ անհրաժեշտ կանխահոգութիւններուն համեմատ։

Թէոդիկ, որ մասամբ կը թուի հասկցած ըլլալ այս կէտը, երախտագիտութի՛ւնս ունի իրեն։

Իսկ եղած կամ ըլլալիք բոլոր դիտողութիւնները կրնան արդարացի ըլլալ կամ ոչ։ Հասկացողութենէ հասկացողութիւն ու ճաշակէ ճաշակ կարծիքները կը փոխուին։

Իմ մասիս՝ կը հետաքրքրուիմ բացէն քննադատութիւններով, բայց կարեւորութիւն չեմ ընծայեր ազէտ խըծբծանքին կամ սեւ՝ սիրաբծախնդրութեան։

Լրջօրէն կ'օգտուիմ միայն այն դիտողութիւններէն՝ զորս արդարացի կը գտնեմ, —վասն զի միանգամ ընդ միշտ ըսեմ թէ անթերի ըլլալու յաւակնութենէն շատ հեռի եմ։

Վերջացնելէ առաջ, այս առթիւ դիտել տամ թէ, տպագրական սխալներէն մէկին վրայ հիմնուած է «Ցոյժ Սիրոյ»ի մասին Թէոդիկին ըրած դիտողութիւնը։ Պէտք էր ըլլար՝ «Ցոյժ փոքրիկ»։ «Ցոյժ Սիրոյ» չըլլարը գիտնալու համար անպատճառ քերթականական հմտութեան պէտք չկար։ Քննադատին յաւակնութիւնն ու ներդամտութիւնը յաճախ կրնան փրկել հեղինակը՝ տպագրական վրէպներու վրայ հիմնուած քննադատութեան անառնելիութիւններէն։

Ցաւով, չէի սպասեր որ գրախօսականի մը վերջաբանը՝ կենսագրականի թեան դաս մը ըլլար։

Պէտք չկար ատոր։

Ատիկա՝ գրական քննադատութիւն չէր։

Ըսել չեմ ուզեր թէ ինծի պէս գեղացի մը միշտ պէտք չպիտի ունենայ Պոլսեցիի մը կենսագրական հմտութեան։

Պ. Թէոդիկին «խիծ ու բիծ»ի քիչ մը չափազանցուած մանրազննութիւնը իրեն յիշեցնելէ առաջ, ըսեմ թէ, ըստ իս, կենսագրութիւնը, որ գրականութիւն չէ, չինուած է յաճախ տարտամ ու կամայական պայմանադրութիւններով։ Անոր համար՝ իմ կենսագրութիւնս՝ քուկինդ չէ միշտ, կամ այսօրուանը՝ երէկուանէն կը տարբերի։

Բայց շատ հեռուները երթալու հարկ չկայ։ Ֆրանսուա Քօփէ, որ ա՛յնքան ականաւոր է որքան կենսագրագէտ Բարիզցի, հարկաւ, սիրելիս Թէոդիկ, քնէ պակաս հմուտ չէր պաշտաճառութեան օրէնքներուն, երբ իր ոտանաւորներուն մէկ հաւաքածոն ամբողջապէս Լըքօնթ տը Լիլի նուիրելու չվարանեցաւ, անոր համար որ՝ անոր մէջէն բազմաթիւ ոտանաւորներ ալ ուրիշներու ձօնուած էին արդէն։ Եւ, Շառլ Պօտլէռ, կենսագրութեան այդ բծախնդիր սխոյեանը, որ իր խղճմտութիւնը, ինչպէս կը վկայէ կենսագիր մը, սեթեւեթի չափազանցութեան հասցուցած էր, արտառոց ու անփափկանկատ չի տեսաւ Թէօֆիլ Կօթիէի նուիրել «Չարին Ծաղիկներ»ը՝ որ Հիւկօի եւ ուրիշներու ձօնուած մէկէ աւելի ոտանաւորներ կը պարունակէ։

Ասոնք չնչին մանրամասնութիւններ էին, որոնցմով բնա՛ւ չէր արժեր զբաղուիլ։ Բայց ասիկա գեղեցիկ առիթ մըն է, ուր, ընթերցողները, եթէ ուզեն, կրնան նկատել թէ, պարագաներ կան՝ որոնց մէջ՝ աշխարհի լաւագոյն բարեմտութեամբ իսկ մարդ կրնայ կենսագրագիտութեան ակամայ սխալ մը գործել, եթէ նոյն իսկ խնդիրը կենսագրագիտութեան դաս մը տալու վրայ ըլլայ, սրամիտ ու սիրուն գրախօսականի մը վերջաբանին մէջ։

ԱՐՏԱՇԷՍ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԿՆՈՋ ՄԸ ՀԱՅԵԱՑՔՆԵՐԸ ԻՐ ՍԵՌԻՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

Տարագիրը գրեցի ու կը մտածեմ... Զօրաւոր սեռը շատ նորութիւններ կը սպասէ թերեւս այս տողերէն երբ գրողը կին մըն է, այն արարածներէն մէկը որուն մասին ամէն օր գանգատը պակաս չէ. որ ամէն օր կ'ամբաստանուի ու կը դատափետուի և թերեւս օրօրոցէն մինչեւ գերեզման երկնցող ճամբուն վրայ, չէ եղած օր մը՝ դուցէ ժամ մը՝ որ աս Եւայի թոռը զերծ մնայ խծբծանքէ։ Ասոր համար յարգական խօնարհութիւն մը ընելէ վերջ ազնիւ ընթերցողներուս, ամէնէն առաջ ըսեմ թէ նպատակս քանի մը թերութիւններ մատնանիշել պիտի ըլլայ՝ թէեւ սաով անուղղակի կերպով ինքզինքս ամբաստանել, դատապարտել չպիտի ըլլայ, քանի որ բնութիւնը ինծ ալ կնոջական մարմին մը տուած է։

Սխալ չեմ սխալիր, կարծեմ բազմաթիւ են անոնք որ ինծի հետ կնոջ բարքերուն համայնքի մը վրայ ըրած լաւ կամ գէշ ազդեցութեան մը կը հաւատան. և համամիտ են ինծի հետ աս կէտին համար թէ կինը ինքնիրենը զերօ մըն է, բայց զերօ մը՝ դրուած պարզ թիւի մը աջ կողմը, որուն քանակութեան չափով անոր արժէքը կը բազմապատկուի։

Ազնիւ, կիրթ ճաշակի տէր, աշխատասէր ու բարի կին մը, տարբեր ազդեցութիւն, տարբեր հեղինակութիւն ունի իր ամուսինին թէ՛ նկարագրին և թէ կեանքին ու գործունէութեան վրայ։ Ինչպէս որ լուսատու մարմին մը լուսաւորուած առարկայի մը ետին շուք մը կը ձգէ, անպէս ալ կին մը, ինչ դասակարգի որ ալ պատկանի, միշտ ազդեցութիւն մը՝ գէշ կամ աղէկ ազդեցութիւն մը ունի իր շուրջը գըտնուողներուն վրայ։

Կնոջ մը չէնչող կիրթ և բարոյացուցիչ խօսակցութիւնը, հաճելի ու փափաքելի է ամէն տեղ, առանց անոր ապրիլ բարոյապէս մեռնիլ է, որովհետեւ «կատարեալ կնոջ մը» հոգիին մէջ առնական յատուկ բարքեր հարկ է որոնել. ինչպէս և «կատարեալ էրիկ մարդուն» մէջ կնոջ մը յատուկ և իսկապէս եղող անոյշ հմայքները։ Բացատրեմ։

Կը փափաքիմ որ կին մը եթէ ոչ այր մարդուն չափ, գէթ քիչ մը նուազ ատկայն անպայման, անհատականութիւն մը և նկարագիր մը ունենայ, ինքզինքը փայլուն պաճաճապատանք մը չի նկատէ այր մարդուն ձեռքին մէջ. գծածէ կիրքերու և զգանքներուն առարկայ չի դառնայ, պերճանքի գերուհի չըլլայ, այլ գիտնայ թէ աստուծմէ վեր, շատ վեր է իր պաշտօնը և կոչումը առանց որուն կատարելութեան և մեծութեան վրայ գաղափար կազմելու կարելի չէ յաջողիլ. այս, այսօր կարելի չէ ուրանալ թէ երեւութապէս տկար ու նկուն կարծուած այդ արարածն է որ կը վարէ ընտանիքը և ընտանիքին միջոցով ամբողջ մարդկութիւնը, իր մտքին մակարդակին ներած չափովը։ Իսկ այր մը, երբ մարդ արժանի չէ ողջունուելու, երբ իր զօրաւոր առնականութիւնը չի բարեխառներ կընոջական քաղցր խնկելի սիրով մը և ներողամտութեամբ։ Կնոջ կեանքը աստիճանաւորուած է սակայն և առանց այդ աստիճանաւորման բովէն անցնելու եթէ ոչ անկարելի գէթ դըժուարին է որ ան ըլլայ երեւակայած բանաստեղծական էակը՝ որ այնքան լաւ կը պատշաճի իրեն։ Աւաղ չունիմ այն խել մը կին կամ լաւևս է ըսել էգ արարածներուն՝ որոնց բոլոր նպատակը և դիտումը անպատակ սիրոյ ալիքներ յորուցանելու ցոյց ու փայլ, հեւք ու հմայք սփռել է իրենց շուրջ, դիտել ամէնքը և ոչ մէկուն

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿԸ

Միմիայն «Մանզումէ»ի այն ընթերցողներուն յատուկ է, որոնք թիւ 431էն սկսեալ թերթ կը գնեն։ Աշխարհաբար Նարեկը բոլէն պիտի չծախուի։

)(62)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՄԱՐՔ ՄԱՐԻՕ

ՍԻՐՈՅ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

Թ.

Ընդվզում

—Բայց ինչ՞գիտես որ հօրը բնաւորութիւնը չունի։

—Ինչ տեսակ հօրը բնաւորութիւնը ... Անոր տկար կա՞մքը ... այն կոյր սիրութիւնը որուն պատճառով իր կորուստին, սնանկացումին եւ գրեթէ մինչեւ իր անպատուուելուն պատճառ եղաւ...

—Ինչ..., անպատուուելո՞ւն...

—Այո՛ անպատուուելուն. բայց ո՛չ բաներն ամէնէն նեղ առումովը, այլ օրինական անպատուութեան... վաճառականական անպատուութեան։

—Իբրեւ վաճառակա՞ն կը խօսիս ուրեմն հետս։

—Ըսած եմ քեզի թէ, Պ. տը Ֆավրէզօլին վճարած դրամս ալ կորսուած կը նկատէի. և պարզով չէ՛ որ առած էի զայն, այլ իբրեւ շնորհ. գիտէի՛ վստահ թէ, ալ ինէ ելած էր աս գումարը, ու չէր կրնար վերադառնալ ինծի։ Բայց ասոնք ի՛մ մասիս մինակ. հապա միւսներո՛ւն... որոնց այնքան պարտք ունի։

—Աղէ՛կ. բայց ես ատանկ մտածումներ չունիմ, և երբէք. և համոզուած եմ հաստատապէս որ, եթէ Պ. տը Ֆավրէզօլը յաջողէր վերականգնիլ, անտարակոյս պիտի վճարէր իր բոլոր պարտքերը։

—Ատոր հակառակը չե՛մ պնդեր. և սակայն, աս գիտե՛մ որ, Պ. տը Ֆավրէզօլ վերականգնելու համար պէտք եղած յատկութիւնները չունէր։

—Ամէն պարագայի մէջ անոր վրայ չէ՛ խնդիրը, ու ես ալ ան չէ որ կը սիրեմ։

—Գիտեմ. իր աղջի՛կն, Էտմօնայի՛ն վրայ է որ կը խօսինք՝ որ իր մօրը գէշ յատկութիւնները առած պիտի ըլլայ, և անոր պէս ապուշ ու չաալ մէկը պիտի ըլլայ, և որ թշուառութեան անդո՛ւնդը պիտի առաջնորդէ թերեւս զայն՝ որ իր ամուսինը պիտի ըլլայ, ճիշդ այն աղտոտ կնկան պէս՝ որ իմ դրամներս գողցաւ։

—Անիրա՛ւ ես...

—Ես խելացի ու հեռատես եմ, ըսաւ Պ. Լարօշ. և աս՛որ համար է որ կը գիժագրեմ կոր քու աչքիդ... Աս՛որ համար է որ մինչև ետքը արգելքներ պիտի յարուցանեմ այն ամուսնութեան ծրագիրներուն յաջողութիւններուն դէմ, որոնց ծայրը դժբաղդութիւնը կը նշմարեմ բացայայտ...

—Սակայն եթէ կը սիրեմ ես զայն ... Եթէ չեմ ուզեր անկէ զատ ուրիշի մը հետ ամուսնանալ ...

—Ան ատեն, մինչեւ ետքը օրիորդ պիտի մնաս, պօռաց հասատա չէ... ըսաւ Պ. Լարօշ. որովհետեւ, երբէ՛ք թող չէ՛ պիտի տամ որ այն կնիկին աղուն հետ ամուսնանաս դուն...

* *

Ժան լռեց։

Քանի մը օր վերջը, երբ Պ. Լարօշ նորէն ուզեց Էտմօնային խօսքը բանալով իր որոշումները յայտնել կրկին, Ժան առջի՛ բառերէն իսկ լռել տուաւ զայն բռելով։

—Ինչ՞ պարապ տեղը բերանդ կը յոգնեցնես նորէն։ Երկուքնիս ալ զատ զատ համոզումներ ունինք։

—Բայց եթէ նորէն սպառնալսանեմ որ քու գացած ճամբադ սխա՛լ ճամբայ մըն է։

—Ինծի աս՛ կարելի է որ դուն չի պիտի կրնաս ապացուցանել որ, ես Էտմօնը չե՛մ սիրեր... Ես ինքզինքս կը ճանչնամ, ու ներքնապէս հարցաքննած եմ իմ ներսս... Տասներկու տարի է որ կը սիրեմ զայն, ու անդադար սիրած եմ մինչեւ հիմա ... Այն աղայ հասակի բարեկամութիւնը, որ սէ՛ր է պարզապէս, թարմ թարմ սէր մըն է, սէր մը՝ զոր կրնայ զգացուիլ այն տարիքին մէջ՝ երբ սիրտը դեռ չէ ձեւացած ու արթնցած... Այն միեւնոյն զգացումն է որ կը զգամ մինչեւ այսօր, և ոչ մէկը պիտի կըրնայ խզել այս կապը։

—Ես ալ կը յայտարարեմ քեզի որ, ո՛չ մէկ պարագայի մէջ չպիտի զիջանիմ հաւանութիւն յայտնելու այդ ամուսնութեան մասին։

Ժան այս խօսքին վրայ խոր ու ցաւոտ հառաչ մը արձակեց։

—Քեզի պէս շատ մը հայրեր իրենց զաւակներուն երջանկութիւնը բաղձալու մասնաւոր ձեւ մը ունին, եղական ձեւ մը ... որով շատ անգամ անոնց դժբաղդ ապրելուն պատճառը կ'ըլլան...

—Իրա՞ւ...

—Բայց քեզի ի՞նչ ... դո՞ւն ես որ պիտի ամուսնանաս Էտմօնային հետ... դո՞ւն ես որ կը սիրես զայն...

—Բայց դուն հաստատապէս չե՛ս կրնար կուրցած ըլլալ այդ սէրովդ.

—Թող ատանկ ըլլայ... բայց հասկցէ՛ր աս բանս թէ, քեզի՞ համար կ'ամուսնանամ կոր ես, ես չէ՞ մի ամուսնացողը։

—Ես ալ քեզի համար է որ կ'ըսեմ այս բոլոր բաները, քու օգտիդ համար։

—Վերջապէս խօսիլդ ալ աւելորդ է. դուն քու համոզումներուդ մէջը չի պիտի փոխուիս, ինչպէս նաև ես իմիններուս մէջ։

—Այո՛, ես չպիտի փոխուիմ իմ համոզումներուս մէջ երբեք, ինչպէս նաև չի պիտի համաձայնիմ քու ամուսնական ծրագիրներուդ իրագործումին համար. երբեք ու երբեք...

—Այն ատեն ես ալ պիտի հեռանամ քենէ, քանի որ ուզածս կրնամ ընել ես իմ գլխուս։

Թարգմ. ՇԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

գերին ըլլալ։ Այս անխորհուրդ ու անկերպարան էակներն ճշմարիտ դժոխք մըն են։ Ըստ իս ինչ որ անփոխարինելի, գնահատելի ու պաշտելի է կնոջ մէջ, անոր փափուկ և արդարակորով սիրտը, գթութեան, կարեկցութեան ու սիրոյ տրամադիր հոգին է, անոր դիւթիչ փայլէն աւելի անոր աշխատող ձեռները, անոր անձնուրաց զոհողութիւններն են. ուր որ սէր կայ հոն զոհողութիւնը անվրէպ յայտ կուգայ, զոհողութեան չափը սիրոյ չափն է։ Կինը այս որոշ գոյնը ստանալու համար, տարիք ըսեմ, թէ ոչ աստիճան մը ունի. սանդուխի աստիճաններուն պէս հետզհետէ բարձրացող և կինը այդ աստիճաններէն անցած ըլլալու իր կատարելութենէն բան պակաս ունի տակաւին։

Կին մը որ անձնուրաց սիրով խորքաղէս չէ սիրած ամուսին մը և կամ ո և իցէ այր մը, որուն հետ իր յարաբերութիւնները եղած ըլլան մաքուր ու անկեղծ, որովհետեւ ըստ իս անկեղծ, ծաղէս սիրող տարփուհի մը, շահախնդիր կնոջմէ մը, առնակինէ մը շատ գերազանց է. Կին մը որ գձուձ շահեր, ակնկալութիւններէ շատ վերասիրէ, սիրած չէ, ոչ թէ լոկ սիրած ըլլալու անձով այլ ազնուանալու համար. այդ կինը չէ ունեցած տակաւին իր կոչման գիտակցութիւնը։ Երբ այդ անփորձ աղջիկը՝ իր կարգին չէ եղած մայր մէկ կամ մի քանի զաւակներու, որոնց հոգին ու խնամքն իրեն յանձնուած ըլլան գիշեր ցերէկ, ան որ չի գիտեր թէ ինչ է զրկումը՝ իր զաւակներուն սիրոյն, տակաւին անտաշ է, տակաւին մաքրուելու, զտուելու կը կարօտի։ Ա՛հ, գիտէ՞ք ինչ ըսել է մայր ըլլալ ու զոհել ամէն ինչ, զոհել ինքզինքը ամբողջութեամբ. չի հոգալ՝ հոգցնելու համար, չուտել՝ կերցնելու համար, հրաժարիլ հաճոյքներէ զաւակներու սիրոյն՝ անոնց ապագային ու դաստիարակութեան համար։ Ահա սէր մը որ իր մեծութեան չափ ալ չէ փոխարինուած։ Ես միշտ արգահատանք մը ունեցեր եմ զաւակը գրկած աղքատներու նկատմամբ. ցուրտ անտարբերութեամբ մը մի՛ անցնիք անոնց առջեւէն, որովհետեւ աս արեւին տակ գտնուած ամէնէն արգահատելի տեսարաններէն մէկն է, անոր մէջ կայ ցաւագին սրտաբեկ բան մը՝ որուն գուցէ շատ քիչեր կրնան թափանցել։

Կայ նաեւ վերին աստիճան մը կամ բով մը. կնոջ զէնիթըն հոն է, հո՛ն, կնոջ նկարագիրը վերջնական տարազը պիտի հագնի, ուրոյն գոյն ու ձեւ առնելով, բարքերը պիտի մեղմանան զգացումները պիտի նրբանան. արգահատանքը պիտի ուռճանայ, սիրտն ու հոգին պիտի վսեմանայ, հոն հասնողը հակառակ աղջիկ մը, սիրող ամուսին մը, գրգանոյշ մայր մը ըլլալուն տակաւին թերի էր, եւ գիտէք, ի՞նչ է այն թերին տխուր թերի, որդեկորոյս մայր մը ըլլալ, իր ծոցածինին՝ սիրոյ պտուղին համբոյրի խորին ու անոյշ տարափին տակ զաւակ մը անշնչացած տեսնելն է, արցունքի տաք եւ յորդ կաթիլներով զայն ողողելն է, ահա՛ կնոջ վերջնական կերպարանափոխումը։ Կին մը որ չէ զգացած սիրուած էակի մը կորուստին դառնութիւնը՝ կին մը որ գիշերներով չէ լացած պաշտելի ու բարածի մը կորուստը, նրբացած չէ տակաւին կատարելապէս, զգալ տառապեալի մը տուայտանքներուն մեծութիւնը, խորունկութիւնը, առանց վիշտ կրած ըլլալու կարելի չէ զգալ վշտակցածի մը արգահատելի կացութիւնը։ Տառապիլը արգահատել կը սորվեցնէ, ու կը յիշեմ մօրս խօսքը որ տառապանքիս ատտակութեան պահուն՝ տեսակ մը յանդիմանութիւն—որ յորդոր մը ունի իր թաքուն իմաստին մէջ—մեղմիկ մը ըսաւ ականջս ի վար, «աղջիկս, հիմակ մայր եղար»։ »...

ՄԱՔՐԻՆԷ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՏՊԱՐԱՆԷՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ
ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ
Հայերէն թարգմանութեամբ
Կը ծախուի Գալը Ալի ծառաքէօ «Իգտամ» և «Մանզումէ» պարաններուն կից (Վաթան) գրատան մէջ Թիւ 38։
Գին 40 փարայ
Գաւառներու համար 60 փրյ.
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՄԷՆ ԱՆՀԱՏԻ

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

26 Նոյեմ. 1902

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	98 85
Ըէժի	(Tab. Turcs)	342 —
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	27 15
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	117 75
Պանք. ՕԹԹ.	(Banque Ott.)	574 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	122 50

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ
Թարգմանեց ՔԱՍԻՄ
ԿԱՐԴԱԼ ԵՐՐՈՐԴ ԵՐԵՍԸ
ԽՆԱՄՈՎ ՊԱՀԵՑԷՔ ԹԻՒԵՐԸ
54—120

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

«Ժուռնալ» թերթը «Սթանտարտ»էն առնելով հետեւեալ ուշագրաւ տեսութիւնը կը հրատարակէ. «Զարմանալու բան չիկայ, երբ Լոնտոնի լաւ քաղաքապետին խնջոյքին ռումանական դեսպանին չհրաւիրուիլը իրարանցումի պէս բան մը պատճառեցին դեսպանական շրջանակներու և մասնաւորապէս Ռումանիոյ մէջ. Լոնտոնի նոր քաղաքապետը՝ Սըր Մարքուս Պըրօնսըսպէրի, իր Սինակոկային առած հացկերոյթին առթիւ յայտարարեց թէ, դեսպանին չհրաւիրուիլը՝ դիտմամբ եղած գործ մըն էր, որով Լոնտոն կ՚ուզէր իր ահաճութիւնը յայտնել Ռումանիոյ, իր դաշնագրական պարտաւորութիւնը ուրացած ըլլալուն համար։

Քաղաքապետը այդ առթիւ յայտնեց նաև որ, յանդիմանական այս ընթացքը Ռումաններուն կը զգացնէ իրենց պարտականութեան մէջ ունեցած թերացումը։ Տարակոյս չի կայ որ Ռումանական կառավարութիւնը և ժողովուրդը պիտի վշտակրին այս խօսքերէն։ Հարկ չի կայ վար զարնելու առակոյն Լոնտոնի քաղաքային խորհուրդը, որ Ռումանիոյ հրեաներուն կրած նեղութեանց դէմ ցոյց մը ընելու համար՝ չհրաւիրեց Ռումէն դեսպանը։ Հրէական խնդրին դէմ բողոքելու մէջ առաջին եղաւ Միացեալ Նահանգները, որուն համակարծիք գտնուեցաւ նաեւ անգլիական կառավարութիւնը։ Հոս ալ խնդիր չէ թէ, Ռումանիա արժանի էր այդ նախատինքին, կամ թէ խորհուրդին անդամներուն անհամակիր ընթացքը արդարանալի՞ է։ Բուն խնդիրը աս է թէ, Լոնտոն քաղաքը կըրնա՞յ անկախ պետութեան մը հանդէպ այդօրինակ վարմունք մը ունենալ։ Անշուշտ՝ ո՛չ։ Լոնտոնի խորհուրդը հինօրեայ մարմին մըն է, որ իրեն համար կարեւոր պարտաւորութիւններ ունի, զորս շատ լաւ կը կատարէ։ Բայց իր այդ գործը կատարած ատեն, ոչ յարաբերութեան և ոչ ալ քաղաքական խնդիրներու պէտք ունի խառնուելու։ Իրաւասութիւն չունի նոյնպէս արտաքին գործերով զբաղելու, որովհետեւ ատոնք անգլիական կառավարութեան և օտար տէրութեանց դեսպաններուն պատկանող գործեր են։ Այնպէս որ, դժուար չէ երեւակայել թէ, երբ այսպէս իր իրաւասութենէն դուրս ձեւերով վարուի, դժուարութիւնները դիւրաւ կը ծագին։ Պահ մը ենթադրենք որ խնդրոյ առարկայ երկիրը փոխանակ Ռումանիոյ ըլլալու՝ Ֆրանսա, Ռուսիա կամ Գերմանիա ըլլար։ Արդ՝ Լոնտոն քաղաքին կամքին կ՚իյնայ իր հանդէսներուն հրաւիրել կամ ոչ, դիւանագիտական մարմինը, սակայն երբեք իրաւունք չունի մէկը հրաւիրելու և միւսը ոչ, անոր համար որ այդ վերջինը իր գաղափարին հակառակ ընթացք մը ունեցեր է։ Այսօրինակ խնդիրներու մէջ, բրիտանական կայսերական կառավարութեան խօսքն է որ կ՚անցնի միմիայն։

Ու ճիշդ այդ պատճառով, ցաւալի է որ քաղաքային խորհուրդը, վարուած է իր զգացումներուն համեմատ միայն առանց նկատի առնելու պատշաճութեան ատրրական պայմանները։ Իրաւ է որ գովելի են այդ զգացումները մարդկօրէն, սակայն խնդիրը ան է որ, անոնք պատճառ եղան որ ան իր իրաւունքներուն սահմանէն դուրս ելլէ։ Նորընտիր քաղաքապետը և Լոնտոնի խորհուրդը եթէ համոզուած են իրենց ընթացքին ճշդութեան, կ՚երեւայ թէ մոռցած են սակայն թէ Ռումանիոյ թագաւորը արենակցական և ամուսնական սերտ կապերով կապուած է Անգլիոյ վեհապետին հետ և թէ ռումէն դեսպանը միջազգային հնօրեայ օրէնքով, պէտք էր Կարոլ թագաւորին ներկայացուցիչը նկատուիլ, քանի որ անգլիական կառավարութիւնը զայն կը ճանչնայ իբր Ռումանիոյ դեսպան։ Անոր տրուած ո և է դաս կրնայ վշտացնել ռումանական ժողովուրդը։ Ցաւալի պարագայ մըն է ասիկա, մանաւանդ անոր համար որ, այդ ընթացքը թերեւս աւելի կը վատթարացնէ խեղճ հրեաներուն վիճակը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովը, վիճաբանեցաւ մաքսային սակացոյցի ծրագրին 11րդ յօդուածին վրայ՝ յանձնաժողովին առաջարկած փոփոխեալ ձեւին մէջ։ Այդ փոփոխութիւնը կը տրամադրէ որ գարիի, ցորենի, վարսակի, արջառի, միսի, կարագի, պանիրի, հաւկիթի ու ալիւրի նոր տուրքերու հասոյթներէն ըլլալիք յաւելումները, հին տարիին համաձայն 1895էն եւ 1902 եղած հասոյթներուն միջին քանակութենէն աւելի, պիտի յատկանան օգնութեան դրամագլուխ մը կազմելու այրիներու եւ որբերու համար։ Այդ միջոցը 1902 տարին աւարտելէ առաջ պիտի գործադրուի եւ մինչեւ այն ատեն գոյանալիք հասոյթները պահուելով տոկոսի պիտի դրուի։ Եթէ այդ օրէնքը 1910էն առաջ չգործադրուի՝ մինչեւ այն ատեն հաւաքուած հասոյթի յաւելումները ու տոկոսները պիտի յանձնուին հիւանդ աշխատաւորներու ապահովագրական ընկերութեանց, այն գումարներուն համեմատութեամբ զորս ատոնք ծախսած են նախորդ տարւոյն մէջ՝ այրիներու եւ որբերու օգտին։ Կղերական երեսփոխան Մ. Թրէմպորն փոփոխութիւն մը առաջարկեց այդ յօդուածին համար, պահանջելով որ 1898էն 1903ի հասոյթներու միջին քանակութիւնը իբրեւ հիմ բռնուի, փոխանակ 1895էն 1902ի։ Այդ առաջարկութիւնը ընդունուեցաւ 106ի դէմ 143 ձայնով։

ԲԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ

Միաց. Նահանգներու Արտաքին գործոց Նախարար Մ. Հէյ որ անսպառելի միջոցներ ունի դիւանագիտական դժուարութեանց յաղթելու, կ՚երեւայ թէ նոր միջոց մը գտած է ցոյց տալու Քոլոմպիոյ՝ իր յամառութեան հաւանական արդիւնքը, Բանամայի ջրանցքին վերաբերեալ բանակցութեան մը մասին։ Կարելի է որ Մ. Հէյ Տերակոյտին յառաջիկայ նստաշրջանին ներկայացնէ երկու դաշնագրութիւններ՝ Քոլոմպիայի ու Նիքարակուայի հետ։ Արդէն ընդունուած բրոթոքոլները գոհացուցիչ հիմ մը առաջարկած են Նիքարակուայի հետ խառնապահանջութիւն ցոյց տալ, Միացեալ Նահանգներու Տերակոյտը անքան նպաստաւոր պիտի ըլլայ Նիքարակուայի հետ դաշնադրութիւն մը կնքելու մասին։ Առժամանակեայ կամ տեւական քոնթրոլի խնդիրը այն հողին համար ուրկէ ջրանցքը պիտի անցնի, գլխաւոր առարկան է անհամաձայնութեանց, եւ հաւանօրէն այդ կէտն է որուն նկատմամբ անզիջելի պիտի ըլլայ Տերակոյտը։ Քոլոմպիա կը մոռնայ թէ Միացեալ Նահանգներու Խորհրդարանին որոշումը նախագահէն կը պահանջէ Նիքարակուայի դիմում ընել, եթէ համոզուի որ անկարելի է բանաւոր պայմաններ ձեռք բերել Բանամայի ճամբուն համար։ Քոլոմպիա կը մոռնայ նաեւ թէ Խորհրդարանին մէջ ո՛րքան զօրաւոր է Նիքարակուայի նպաստաւոր կուսակցութիւնը։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ցառաջիկայ դեկտեմբերին կ՚աւարտի այն պայմանաժամը, երբ Ռուսիա և Գերմանիա իրաւունք պիտի ունենան իրենց միջեւ կնքուած առեւտրական դաշնագրին աւարտած ըլլալը իմաց տալու։ Օտար լրագիրներուն ըսածին հակառակ, ռուս կառավարութիւնը բնաւ մտադիր չէ, նախ ինք հաղորդել թէ կը հրաժարի ներկայ դաշնագրէն։ Հոս տեղի քաղաքական շրջանակներու մէջ կը կարծուի թէ մինչեւ որ Գերմանիոյ Խորհրդարանը իր վերջնական որոշումը չտայ գերման մաքսային սակացոյցին նկատմամբ, Ռուսիա բոլորովին սպասողական դիրք մը պիտի առնէ և հարկ եղած մաքսատուրքերը որոշելու խնդիրը իրեն պիտի վերապահէ։

«Մոսքովսքի Վիէտէմոսթի» կը ծանուցանէ թէ ֆինլանտական գաւառներու կազմակերպութիւնը ռուս դատարաններու ձեւին վրայ ըլլալու պէտք հարկ դատուեր է, ֆինլանտական դատարաններու ըրած զեղծումներուն հետեւանօք։ «Ֆինլանտացի բողոքականներուն կուսակցութիւնը տիրացած է դատարաններուն, կ՚ըսէ ռուս լրագիրը, իբր գործիք ծառայեցնելու համար իրենց քաղաքական պահանջումներուն եւ չէզոքացնելու ռուս վարչութիւնը»։

—Բէրմի կուսակալը հրաման տուաւ իր բոլոր համայնքներուն եւ գաւառներու վարչութեանց, ճշգրիտ տեղեկութիւններ հաւաքելու համար ազնուականութեան վերաբերող հողային սեփականութեանց մասին։ Այս հրամանին շարժառիթն է Ներքին գործոց նախարարին այն շրջաբերականը, որ նպատակ ունի հողեր եւ հողագործական գործիքներ բաժնել աղքատացած ազնուականներուն, Թամպի նահանգին մէջ։

—1903ի սկիզբը պիտի ձեռնարկուի երկաթուղիի մը շինութեան, Երեւանէն պարսկական սահմանագլուխ։

—Բորէսթոնէնց Պիւրոյի մէկ հեռագիրը բոլորովին կը հերքէ այն լուրը թէ Ռուսիոյ կայսրը յառաջիկայ գարնան Աթէնք ու Ջեթինեէ պիտի ուղեւորի. Կը յաւէ թէ Բեդերսպուրկի քաղաքական շրջանակներուն և արքունիքին մէջ այդ մասին բնաւ խնդիր չէ եղած։

—Բեդերսպուրկէն կը գրեն թէ մեծ անհամաձայնութիւն մը կայ Ռուսիոյ Ներքին գործոց Նախարար Մ. տը Բլէվէի և ելմտական Նախարար Մ. Վիթէի միջեւ, Ռուսիոյ ներքին ու տնտեսական քաղաքականութեան մասին։ Կիրակի օրը երկու Նախարարները կարծեաց փոխանակութիւն մը ունեցան կայսեր ներկայութեան, Լիվատիայի մէջ և կ՚երեւայ թէ այդ խորհրդակցութենէն ետքը անհամաձայնութիւնը կարգադրուած է։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 25 Նոյեմ.—Այսօր Էլիզէի մէջ կատարուած նախարարաց խորհուրդին մէջ Նախարարապետ Մ. Քոմպ ծանոյց թէ հանքածուխի խնդիրը ամէն կողմ կարգադրուած է, բացի Լուարի հովիտէն, ուր, սակայն կարգադրութիւն մը յուսալի է մօտերս։ Ելմտական նախարար Մ. Ռուվիէ յայտարարեց թէ երկուշաբթի օրը երկու ամսուան առժամեայ ելմտացոյց մը պիտի ներկայացնէ Երեսփ. Ժողովին։ Ծովային Նախարար Մ. Բէլլըդան հիւանդ ըլլալով, ներկայ չէր այդ գումարումին։

—Երեսփ. Ժողովին դիւանները, այսօր, ձեռնարկեցին ութը մեծ յանձնաժողովներու անուանման։ Գրեթէ բոլոր դիւաններուն մէջ ընտրուեցան նախապէս մեծամասնութեան խումբերուն կողմէ նշանակուած ընտրելինները։ Փոքրամասնութեան բոլոր ընտրելինները բնաւ չյաջողեցան։ Քանի մը դիւաններու մէջ փոքրամասնութեան անդամները քուէ ունեցան, եւ ուրիշներու մէջ ալ բողոքեցին մեծամասնութեան ընթացքին դէմ։

—Այսօր, կէսօրէն վերջը, կատարուեցաւ բժշկական նոր ակադեմիին բացումը։ Ներկայ էին Նախագահ Մ. Լուպէ, կրթական նախարար Մ. Շոմիէ եւ բազմաթիւ նշանաւոր անձնաւորութիւններ։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ կայսեր քոյրը եւ Ալեքսանդր Միխայիլովիչ մեծ դուքսին կինը՝ Քսէնիա Ալեքսանդրովնա մեծ դքսուհին մանչ զաւակ մը ծնաւ Աիթոտէրի մէջ (Խրիմ)։

ՋԷԹԻՆԷ.—Ռուսական նոր դեսպան Մ. Սչէկլով, այսօր, իր յանձնապան թղթերը մատոյց Սեւ լերան իշխանին։ Այդ առթիւ երկու կողմէն խիստ սիրալիր բանախօսութիւններ արտասանուեցան։

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.—Մ. Չէմպըրլէյն, իր կինը այսօր, Հարաւային Ափրիկէ ուղեւորեցան «Կուտ-Հոփ» յածանաւով։ Ճամբայ ելլելու պահուն ժողովուրդը եռանդագին ողջերթ մաղթեց։ Յածանաւակը պիտի հանդիպի Ճիպրալթար, Մալթա, Բոռ-Սայիտ, Սուէզ, Ադէն ու Զանզիպար։ Ուղեւորութիւնը ամիս մը պիտի տեւէ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Աւստրիոյ Նախարարապետ Մ. ֆոն Քէրպէր իր նոր ճառին մէջ յայտարարեց թէ տէրութեան տնտեսական միութիւնը պիտի իրականացնէ և թէ այդ արդիւնքը ձեռք բերելէ ետքը, պիտի սկսի օտար տէրութեանց հետ բանակցիլ՝ առեւտրական դաշնագրութեանց կնքմանը համար։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիա եւ Անգլիա նաւային ցոյց մը կը պատրաստեն Վէնէզուէլայի դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Երեսփ. Ժողովը ընդունեց Պրիւսէլի շաքարի պայմանագրութիւնը։

ՀՌՈՄ.—Վիգթոր Էմմանուէլ Թագաւորը 100,000 ֆր. տուաւ աղքատներուն, Մաֆալտա իշխանուհիին ծնընդեան առթիւ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շուրայի Տէվլէթ Թանզիմաթ տաիրեսի ազալըղընա՝ Մուսուլ վալիի էսպագը աթուֆէթլու Հազըմ պէյ էֆ. հազրէթլէրի թային պույրուլմուշ տըր։

Իրէք սանճաղը մութասարրըֆ վէ գումանտանլըղընա ալայընա իրթիպաթը պաշի գալմագ իւզրէ վէքյալէթինաէ պուլունան միրալայ Իզզէթլու Սախր պէյ թային պույրուլմուշ տըր։

Պայազիտ սանճաղը Տէֆթէրը Խագանի մէէմուրիյէթինէ՝ Զորլու գազասը Թապու քեաթիպի էսպագը Պելալ էֆ. Թային պույրուլմուշ վէ մուամիլէյէն իճրայի Թահլիֆի խուսուսու մահալլինէ տէրտէյնէ Թէպլիղ պուլունմուշ տըր։

* *

Տէրսաատէթ Իսթինաֆ Մահքէմէսի ազալըղը՝ Պէյօղլու Պիտայէթ Մահքէմէսի Իքինճի Հուգուգ տաիրէսի րէիսի ատուֆ. Ֆեազիմ էֆ. հազրէթլէրինէ,

Պէյօղլու Պիտայէթ Մահքէմէսի Իքինճի Հուգուգ տաիրէսի րիյասէթի՝ Տէրսաատէթ Պիտայէթ Մահքէմէսի ազաընտան Րիֆաթ էֆէնտիյէ,

Տէրսաատէթ Պիտայէթ Մահքէմէսի ազալըղը՝ Տէրսաատէթ Իսթինաֆ Մահքէմէսի ազա միւլազիմլէրինտէն Ֆագիլէթլու Հիւսամէտտին էֆէնտիյէ,

Տէրսաատէթ Իսթինաֆ Մահքէմէսի ազա միւլազիմլիյի՝ Սկիւտար Պիտայէթ Մահքէմէսի ազա միւլազիմի Ֆազլէթլու Իլիաս Ֆախրի էֆէնտիյէ։

Սկիւտար Պիտայէթ Մահքէմէսի ազա միւլազիմլիյի՝ Մէքթէպը Հուգուգը Շահանէ մէէզունլարընտան Իզզ. Ասըմ պէյէ Թէֆվիզ պույրուլմուշ վէ միւշար վէ մումայիլէյհիմտէն Ասըմ պէյէն մաաշը զաթէն մուհալլէֆ պուլունմուշ օլտուղունտան, միրի մումայիլէյհին տախի Զաթը Շէվքէթ Սըմաթը Հազրէթի Բատիշահիյէ վէ Տէվլէթը Ալիյէլէրինէ սատըգանէ իֆայի խըտմէթ իտէճէյինէ վէ մուղայիրը ատալէթ հարէքէթտէ պուլունմայաճաղընա տաիր պու քէրրէ էմրի Թահրիֆի իճրա գըլընմըշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Անցած չորեքշաբթի Մախսուսէի 5 թիւ շոգենաւը Սէրայ-Պուրնիի առջեւ տապալեց մավունա մը որ Եալըգքէօշկիի զինուորական մթերանոցէն ուտելիք կը փոխադրէր Սէլիմիէ զօրանոցը եւ անոր մէջ գտնուող 9-10 զինուորները խեղդուեցան։ Վեհ. Սուլթանը այս ցաւագին արկածը իմանալով, հրամայեց դրամական պարգեւներ տալ եւ ամսաթոշակ յատկացնել մեռածներու ընտանիքներուն։

ԱՄՍԱԿԱՆ.—Գրած էինք թէ ելմտական նախարարութիւնը երէկ պիտի սկսէր Ռամազանի առթիւ մէյմէկ ամսական բաժնել պետական բոլոր պաշտօնեաներուն։ Ամսականի բաժանումը այսօր պիտի սկսի։

ՕՍՄ. ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.—Բարիզէն կը հեռագրեն. «Աժանս Նասիօնալ» հրատարակեց թէ Բարիզի ամենամեծ դրամատնային հաստատութեանց իւրաքանչիւրը ո՛րքան մասնակցած է օսմ. մաքսատան փոխառութեան ստորագրութիւններուն։ Սօսիէթէ Ժէնէրալ 200 միլիոն ֆր. ստորագրութիւն ստացած է, Քոնթուար Նասիօնալ տ՚Էսքոնթ 155 միլիոն, Պանք Ռուվիէ՝ 87 միլիոն, Պանք տը Բարի է տէ Բէի-Պա՝ 65 միլիոն, Քրէտի Էնտիւսթրիէլ է Քոմէրսիալ՝ 50 միլիոն, Պանք Օթոման՝ 43 միլիոն, ընդ ամէնը 600 միլիոն՝ իւրաքանչիւր պարտաթուղթ 50 ֆրանք հաշուով, Ուրեմն ստորագրուած դրամագլուխը, իւրաքանչիւր պարտաթուղթը 430 ֆր.էն, կը կազմէ 5,160 միլիոն ֆրանք։

Աժանս Նասիօնալ կը յաւէ թէ բոլոր լրագիրները այդ մեծ յաջողութիւնը կը վերագրեն Վեհ. Սուլթանին ելմտական ուղիղ և իմաստուն քաղաքականութեան։ Ստորագրութեանց բաշխումը քանի մը օրէն պիտի հրատարակուի։

—Բարիզէն հեռագրելու կը հեռագրեն «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ»ի։

«Օսմ. Մաքսային նոր փոխառութեան համար եղած չափազանց խնդրանքներուն պատճառաւ, բաշխումի ատեն ստորագրուած 1000 պարտաթուղթի փոխարէն միայն երկու հատ կարելի պիտի ըլլայ տրուիլ։

114,000 նոր պարտաթուղթերուն ստորագրութիւնը դրամագլուխներու մեծ շարժում մը առաջ բերաւ։ Արդիւնաւորութեան համար 500 միլիոն ֆր. աւանդ ձգուած է։ Այս գումարը մեծ մասով ազատ պիտի ըլլայ եւ դրամի մեծ առատութիւն մը կը յուսացուի ամսավերջի հաշուեփակին համար»։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱԽԱԶԱԿՆԵՐԸ.—«Տէպա» կը գրէ թէ Մանասթըրի նահանգին Բազինչա գիւղէն Սթօյան, իբր հաւատարիմ հպատակ Օսմ. պետութեան, տեղեկութիւններ տուած էր այդ գիւղին բնակիչները նեղող խռովարարներուն նկատմամբ, որոնք վրէժ լուծելու համար անկէ, անոր տունը այրած էին. այժմ լուր կուգայ թէ այդ աւազակներէն 9ը կայս. զինուորներէն ձերբակալուած են։

—«Էնտէքրանսանս Ռումէն» թերթը Աթէնքէն ստացած նամակի մը մէջ կը գրէ թէ բոլոր Ցոյներուն ուրախութիւն պատճառած է Պուլկար աւազակներուն Օսմ. զօրքերուն կողմէ բնաջինջ և ցրուցած ըլլալը։ Եթէ այդ աւազակներէն Ցունաստան փախչողներ գտնուին, կ՚ըսէ նամակագիրը, պէտք է անմիջապէս պատժել զանոնք։

—«Տէպա» խօսելով նաև Պուլկարիոյ ներքին կացութեան վրայ կ՚ըսէ թէ, Պուլկար կառավարութիւնը զինուորական ապառազինմանց ու շինութեանց համար աւելորդ ծախքեր ընելէ աւելի պէտք է աշխատի իր առեւտրին վճարելու Արեւելեան Ռումէլիի տուրքը՝ իր գերիշխան Օսմ. պետութեան և տալով թէ՝ Բ. Դրան համակրութիւնը պիտի շահի և թէ՝ գոհունակութիւն պիտի պատճառէ Եւրոպացի պահանջատէրներուն։ Պուլկարիա եթէ այսպէս չարժի և պուլկար աւազակներուն արարքները արգիլէ, իրեն աւելի նպաստաւոր քաղաքականութեան մը հետեւած կ՚ըլլայ, որովհետեւ եւրոպական տէրութիւնները որոնք խաղաղութեան պահպանումն կը բաղձան, չեն կրնար լուռ մնալ աւազակներու խռովարարական ընթացքներու դիմաց»։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆ.—Առողջապահական Խորհուրդը նկատելով որ Եգիպտոսի մէջ քոլէրան ժամանումները քիչցած է, անոր դէմ դրուած 7 օրուան քարանթինան 5 օրուան իջեցուց։

—Նոյն Խորհուրդը ջնջեց նաեւ Օտեսայի ժամանումներուն դէմ դրուած բժշկական քննութիւնը։

—Քօլէրա. առջի օր Եաֆայի մէջ 5 դէպք և 11 մահ։ Կազայի և Լիտտայի մէջ ոչինչ։

Պաղտատի մէջ քօլէրային ծագելէն մինչեւ նոյեմբ. 12 ընդամէնը 2002 մահ պատահած է է։

Եգիպտոսի մէջ առջի օր 5 դէպք և 3 մահ։

ԹՈՒՐՔԵՒՀԷԼԼԷՆ առեւտրական դաշնագրին վրայ խօսելով, Պոլսոյ հելլէնական նախորդ դեսպան իշխան Մավրոկորտաթօ ըսած է թէ երկու կառավարութեանց միջեւ գտնուած բարեկամական յարաբերութեանց պատճառով, համաձայնութիւն գոյացած է դաշնագրին գլխաւոր կէտերուն վրայ և մնացած մասին ալ բանակցութիւններն մօտ օրէն կ՚աւարտին։

ԱՐՏԱՔԻՆ Գործոց Նախարարութեան խնդրանքին վրայ Մեծ-Եպարքոսութիւնը որոշեց որ, Սերպիոյ և Ցունաստանի համար որոշուած մաքսային տարբերական սակացոյցին գործադրման պայմանաժամը, 3 ամիս եւս երկարի։

ԹՈՒՐՔ ԵՒ ՊԱՐՍԻԿ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Արտաքին գործոց նախարարութեան և պարսկական կառավարութեան միջեւ գոյացած համաձայնութեան մը համեմատ երկու երկիրները առեւտրական տեսակէտով իրարու պիտի տան մաքսային գործառնութեանց ամէնէն նպաստաւորեալ ազգերու պայմանները։ Անկէց առաջուան բոլոր պայմանագրութիւնները չեղեալ պիտի նկատուին։

Այս պայմանագրով Պարսկաստանէ Թուրքիա ներածուած ապրանքներէն 100ին 8 մաքսատուրք պիտի առնուի, Եւրոպայէն բերուած միւս ապրանքներուն պէս։ Իսկ Թուրքիայէ Պարսկաստան արտածուած թրքական ապրանքները 100ին 1 արտածման մաքս մը պիտի տան, իսկ Պարսկաստան անոնցմէ պիտի առնէ 100ին 5 մաքսատուրք։

Թէնպէքիներու մասին եղած տրամադրութիւնը պիտի մնայ։

Այս պայմանները գործադրութեան պիտի դրուին առաջիկայ փետր. 23էն։

Մաքսային վերատեսչութիւնը շրջաբերականով մը գաւառային բոլոր մաքսատուններուն պիտի հաղորդէ այս կարգադրութիւնները։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խան, Ռուսիոյ Զարին կողմէ ստացաւ «Ս. Ալեքսանտր Նեվսքիի» կարգը։

ՆՈՐ ՇՐԱԳԻՐ.—Գաղթականներու յանձնաժողովին քարտուղար Հաֆըզ Տէվրիշ պէյ, Ներքին գործոց նախարարութեան մատուցած մէկ ծրագիրով տարեկան 12 միլիոն ղրուշի հասոյթ նոր աղբիւր մը կը ցուցնէ պետական գանձին համար։

ԽՌՈՎԱՐԱՐ.—Պոլսոյ Եղեռնադատ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը հանեց իբր խռովարար ամբաստանուած Շէֆիգ Պէն Պէրէգզինի դէմ, որ Աթէնք փախչելով և հոնտեղի խռովարարներուն միանալով, կարգ մը անվայել ընթացքներու մէջ գտնուած է։

—Նոյն ատեանը ձերբակալման ուրիշ հրամանագիր մըն ալ հանեց իբր խռովարար ամբաստանուած միջահասակ, դեղնարակ, Նիհարկեկ և 28 տարու Ֆազիլ Պէն Գատրի անուն անձին դէմ, որ այժմ փախստական է։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ.—Ջեռնեա պաշտօնարանը կը քննէ խնդրագիր մը, որով ֆրանսական «Սօսիէթէ տը Բրօգրէօն» ընկերութիւնը մենաշնորհ կը խնդրէ Իզմիրի, Դամասկոսի և այլ քանի մը քաղաքներու մէջ օդային կազ հաստատելու և հոն գտնուած թրամուայի գիծերը շահագործելու իրաւունքը իրեն փոխանցելու համար։

ՄԱԳՐԻԳԻՒՂԻ մէջ քարուշէն նոր երկաթուղիի կայարանի մը շինութեան սկսուած է։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ մէջ առեւտուրը, ճարտարարուեստը և նաւարկութիւնը ուսումնասիրելու համար, Վիէննայէն ճամբայ ելած ճարտարարուեստական յանձնաժողովը դեկտ. 1ին Պոլիս պիտի հասնի։ Յանձնաժողովը 13 անդամէ կը բաղկանայ, որոնք Աւստրիոյ մէջ ճարտարագործական և առեւտրական բարձր դիրք մը ունին, նախագահութեամբ Մ. Արթիւր Քրուփի, անօրէն' Պէրնտօրֆի փամփշտարանին։

Յանձնաժողովը հոս պիտի մնայ 3-4 օր։

ՎԱՆԻ մէջ 500 հոգինոց զօրանոց մը բացուեցաւ։

ՊԻՂԱՅԻ կառավարիչը Հըֆզի փաշա Պոլիս եկաւ։

«ԼՕՐԷԼԱՅ»Ի ՈՃԻՐԸ. — Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը գերման կառավարութեան ղըրկեց ոճրին վաւերաթուղթերուն թարգմանութիւնը։

«Լօրէլայ»ի հրամանատարը Ֆօն Բիւթէր, Պէրլին պիտի երթայ բացատրութիւն տալու և յետոյ Պիրէոն պիտի դառնայ պաշտօնական հրամանատարութիւնը ստանձնելու։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՈՃԻՐ.—Սամաթիա, Աղա Համամ ձկնորս Նշան եւ գինեպան Քէօռ Նշանին ընկերը Աստուր առջի օր կռուի բռնուելով եաղմաճի Խաչիկի հետ. զայն վիրաւորեցին։

ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՊԱՆԴՈՒԿ.—Աճը Հիլմի անուն մէկը նախընթաց գիշեր Ղալաթիա, Պէյզադէ փողոցի Ելիզայի հանրանը երթալով կը պառկի եւ առտուն կը տեսնէ որ գրպանը գտնուած 3 պանքնօթ 3 մէճիտ եւ կէս ֆրանսական ոսկին անյայտ եղած են. մարդը ամբաստանութիւն դիմելով կը յայտնէ թէ Սօֆի անուն կնիկէն կը կասկածի։ Սօֆի հարցաքննութեան մէջ կ'ըսէ սակայն որ Հիլմի գիշերը քէօռ-գինով գալով քսարդ մը առած եւ անկողին մը խնդրած է պառկելու համար եւ թէ դրամէն բնաւ տեղեկութիւն չունի։

ՊՏԼԻԿ ԳՈՂՆԸ.— Ժամանակէ մը ի վեր է որ Բերայի յունական Այ-Բոնիֆաթ եկեղեցիին գանձանակէն օրական 3-4 ղրշ. կը պակսէր։ Լուսարարը եւ ժամկոչը սկսան հսկողութիւն կատարել որով վերջապէս կը յաջողին Յոյն աղջիկ մը բռնել երբ աս չորաճձին, անօրինակ վարպետութիւնով մը, ռօտղ (խօֆէ) խոթելով գանձանակին մէջէն մէկիկ մէկիկ կը հանէր հօնտաղի դրամները։ Այս աղջկին բռնուելէն ետք կը յայտնուի սակայն «վասն ի վերուստ»ը, նորէն հսկողութիւն եւ անտաղի իրիկուն նորէն օձիքը կը բռնեն ուրիշ չորաճձիի մը որ իր նախորդին... դրութեամբ կը գործէր։

ՀԱԶ ՈՒՆԻ՞Ք.—Սուլթան Ահմէտի Իզզէթ էֆ. անցեալները սաստիկ հազէ մը կը բռնուի եւ բարեկամներէն օգնութիւն կը խնդրէ այս մասին։ Բարեկամներէն մէկն ալ, անշուշտ աղէկ կատակ մը ընելու համար անոր, կը խրատէ որ աման մը քարիւղ խմէ։ Իզզէթ էֆ. այս եզական դարմանը փորձելու համար շիտակ տուն կը վազէ եւ մէ'կ շունչով կը կլլէ գաւաթ մը քարիւղը։ Այս եզական դեղին վրայ հազը կը սաստկանայ, կոկորդը կը բռնէ եւ սիրտը խառնուիլ կ'սկսի ենթակային, որ դուրս ելլելով շունչը... «Իշկէմպէճի»ին խանութը կառնէ եւ իր սիրտին խառնուածքը... դադրեցնելու համար պնակ մը կարմիր պղպեղով խճողուն ապուր կը խմէ... Ասոր վրայ մարդը ալ անկարող կ'ըլլայ ցաւերուն դիմանալ և ինքզինքը դեղարան կը նետէ, ուր փութկոտ խնամքներ դժուարաւ մահուընէ կը փրկեն այս միամիտ մարդը։

ԿԱՆԳՈՒՆ ՄԸ ՁԻՒՆ.— Գոնիայէն կը գրեն թէ քաղաքին և շրջականներուն մէջ 24 ժամ տեղացած ձիւնը մէկ կանգուն բարձրութեան հասած է։ Ջերմաչափը զերօյէն 13 աստիճան վար է։ Վաղահաս ձմրան պատճառով երկրագործները չկրցան պէտք եղածին չափ վարուցան ընել։

ՀՐՁԻԳ.— Եղեռնագործ ատեանը մշտնջենական տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Եոմթօֆ Մուչոն անուն դերձակ մը և իր աշկերտը Մօրչակրայը որոնք յուլիս 2ի գիշերը Պաղչէգափուի կողմը տուն մը մէջ իրենց ունեցած չուխաները արժէքէն աւելի գնով ապահովագրելով, հրդեհի տուած էին անոնք։

ԱՐԿԱԾ.— Հայտար-Փաշայի Այրըլըք Չէշմէ փողոցը, Ներկարար Յակոբ աղա առջի իրիկուն երբ իր տանը կղմինտրները կը շտկէր, հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով փողոց ինկաւ, վիզը դարձաւ և գանկը ծանրապէս վնասուեցաւ։ Դժբաղդը Ս. Փրկչեան հիւանդանոցը տարուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ.—Պրուսայի Ալթը Բարմաք թաղին մէջ հրդեհ ծագելով այրած է 3 տուն։ Հրդեհը ծագում առած է Նկարիչ Մարուքեան էֆ.ի տունէն։ Միւս երկու տուներուն մէջ կը բնակէին Րէժիին և Օսմ. Պանքային հաշուակալները։ Առաջինը իր կարասիները ապահովագրած էր 100 ոսկիի և երկրորդը 500 ոսկիի։ Մարուքեան էֆ. ալ 500 ոսկիի ապահովագրած էր իր տունը։

ՍՆԱՆԿ.— Ցորենի վաճառական Եօրտան Անտամպլըօղլու և ընկերութեան վճարմանց դադարումը աննպաստ տպաւորութիւն մը առաջ բերած է հրապարակին վրայ։ Այդ սնանկութենէն վնասուողները մեծ մասով Պոլսոյ վաճառականներն են։ Բացը 10000 ոսկի կը հաշուուի։ Ցորենի վաճառականները այդ սնանկութեան պատճառով ժամանակ չեն ունեցած առուծախով զբաղելու։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեանի։ Ժողովականներէն ներկայ էին Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան և Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։

1. Ժողովը նկատողութեան առաւ գաւառներէ և զանազան տեղերէ հասած յարաբերական խնդիրներու վերաբերեալ գրերը և յանձնեց Ս. Նախագահին անոնց մասին հարկ եղած դիմումներն ընել։

2. Կիւմիւշեան կտակի գործադրութեան մասին խորհրդակցութիւններ կատարուեցան ի ներկայութեան Սթամպօլլուեան Բարսեղ էֆ.ի և Խասեան Վահան էֆ.ի։

3. Մաքրիգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութիւնը կատարուած և տեղեկագրուած էր։ Ժողովը ընտրութեան օրինաւորութիւնը սաուգելով, հաստատեց, մերժելով նորընտիր անդամներէն Եավրուեան էֆ.ի հրաժարականը, նկատելով որ յիշեալ էֆ.ն նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ անդամակցած, օգտակար եղած և գնահատուած է։

ՆՊԱՍՏԻՑ Յանձնաժողովոյ երեքշաբթի օրուան նստին մէջ կարգ մը տնօրէնութիւններ եղած են, որոնցմէ յիշենք գլխաւորները։ Ա.—Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը 4 օխա և Պրուսայի Առաջնորդարանը 2 օխա թթենիի հունտ դրած էին Նպաստից Յանձնաժողովոյ տրամադրութեան տակ։ Յանձնաժողովը որոշեց $1\frac{1}{2}$ օխա Շապին Գարա Հիսար ղրկել և $1\frac{1}{2}$ օխա ալ Երզնկա, նոյն տեղերու վանքապատկան հողերու մէջ մշակելու և գիւղացի գործաւորներու բաշխելու համար։ Որոշեց նոյնպէս մշակութեան եղանակին վրայ Հանրային Պարտուց Վարչութեան կողմէ ղրկուած հրահանգներէն ալ մէկ մէկ օրինակ ղրկել, կցելով ատոնց հետ Պրուսայի Առաջնորդարանէն ղրկուած հրահանգներէն ալ մէկ մէկ օրինակ, որ հասկնալի լեզուաւ գրուած էր և օգտակար օրինակ կրնար ըլլալ գիւղացիներուն։—Հաստատուած է թէ 1 օխա հունտէն մինչեւ 2000 ծառ կրնայ առաջ գալ, բայց որովհետեւ գրեթէ 1000ը այլ և այլ պատճառներով կը փճանայ կամ կ'ոչնչանայ, ընդհանրապէս 1 օխա հունտէն 1000 թթենի կը հաշուուի։— Բ.—Յանձնաժողովոյ որոշմամբ գաւառային Նպաստընկալ վարժարաններու ուսումնական վիճակին խնամքը յանձնուած էր Ուսումնական Խորհուրդին, որ սիրայօժար ստանձնած և խնդրած էր որ այդ կարգի վարժարաններու մէկ ցանկը ղրկուի, կարեւոր կարգադրութիւններ ընելու համար։ Յանձնաժողովը որոշեց անմիջապէս պատրաստել այդ ցանկը և յանձնել Ուսումնական Խորհուրդին։ Գ.— Մշոյ աղջկանց և մանչերու որբանոցներու հոգաբարձութիւնը կազմուած և տեղեկագրուած էր Պատրիարքարան։ Ժողովը հաստատեց որոշելով միանգամայն յանձնարարել Նորակազմ հոգաբարձութեան որ փութացնէ այն ծրագիրը որուն համաձայն պիտի կազմակերպուի որբանոց արհեստարանը։— Յայտնի է թէ առաջին որբանոց-արհեստարանը Մշոյ մէջ հաստատել որոշուած էր ատկէ առաջ։— Դ.—Նպաստընկալ վարժարաններու հոգաբարձութիւնները յայտնելով թէ աշակերտները դասագրքի նեղութիւնը կը քաշեն, խնդրած էին որ այդ պէտքը հոգայ Նպաստից Սնտուկը։ Յանձնաժողովը նկատելով որ Նպաստից Սնտուկէն այդ կարգի վարժարաններու յատկացուած գումարը արդարեւ չի բաւեր դասագրքերու ալ, որոշեց պէտք եղած գրքերը յղել այդ վարժարաններուն։ Յանձնաժողովը զբաղեցաւ նաեւ որբանոցներու հաշուական խնդիրներու քննութեամբ եւ կարգադրութեամբ։

ԿԱՐԻՆԷՆ Պատրիարքարան հասած գրութիւն մը կը ծանուցանէ թէ, Կարինէն, Բասէնէն, Խնուսէն, Սպերէն և Բաբերդէն' Կարնոյ մէջ բանտարկուածները բարձրագոյն Ներման արժանացեր և արձակուեր են բանտէն։ Այս առթիւ ջերմ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանի բարօրութեան համար, թէ' Կարինի և թէ յիշեալ քաղաքներու Հայ. եկեղեցիներուն մէջ։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Գալֆայեան որբանոցի նորակազմ տիկնանց խնամակալութեան անդամուհիներէն համեստափայլ Տիկին Սրբուհի Գարակէօզեան, գիր մը ուղղելով Ս. Պատրիարք Հօր, յայտնած է թէ ինք պատրաստ է ընդունիլ իրեն յանձնուած պաշտօնը, և սիրայօժար պիտի աջակցի որբանոցի խնամակալութեան աշխատութեանց։

ՎԱՆԱՑ միացեալ եկեղեցիներու աւագերէց Տ. Կարապետ քահանայի ատկէ առաջ Ս. Հայրապետին կողմէ լանջախաչ շնորհուած էր։ Վիճակին Առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ Սրբազան խնդրեր է Ս. Պատրիարքէն որ յիշեալ քահանային ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն տրուի ի վարձ իր բարուոք ծառայութեանց եկեղեցւոյ։

ՊԱՆՏՐՄԱՅԷՆ Պատրիարքարան հասած գրութենէ մը կը տեղեկանանք թէ, տեղւոյն Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը չէ ուզած ստանձնել Պատրիարքական կոնդակով իրեն յանձնուած պաշտօնը, առարկելով թէ եկեղեցւոյ սնտուկը ահագին բաց մը ունի, որ աւելի մեծ համեմատութիւններ առած է վերջերս հրկիզեալ հինգ տուներուն ապահովագրուած չըլլալուն հետեւանքով։ Տեղին Առաջն. Փոխանորդը հրահանգ խնդրած է Պատրիարքարանէն այս մասին։ Ս. Պատրիարք Հայրը պաշտօնագրով մը հրաւիրած է յիշեալ Թաղ. Խորհուրդը' գործի ձեռնարկել առանց յուսահատելու, վասն զի Նորընտիր Թաղ. Խորհրդոյ անդամները ճիգ գործին այդ ծանրութեանը համար պաշտօնի կոչուած են, ուստի պէտք չէ քաշուին և ստանձնեն իրենց պաշտօնը։

ԼՈՒՐ կը տրուի թէ Խորէն Պատրիարքէն մնացած կնքեալ պահարանին պարունակութիւնն իմաց տրուած է Ս. Պատրիարքին, որ գիտէ կտակարարին եղած կտակն ալ, բայց ստիպուած է լուռ կենալ, ցորչափ բարեսէր կտակարարն ի կեանս է։

ԲԱՐԻԶԷ կը հաղորդեն թէ Էգնաեան էֆ.ն 100,000 ֆր.ն արդէն տուած էր եկեղեցիին հողին գնման համար, երբ Պրն. Մանթաշեան, տեսնելով բարեհաջող Հոգաբարձութեան գովելի եռանդը, ինք փառաւորագոյն նուէր մ'ըրաւ, ո'չ թէ 100,000, այլ 500,000 ֆր.նոց գետին մը գնելով։ Բայց Էգնաեան էֆ. ազնուաբար ետ չառաւ իր նուիրած 100,000 ֆր.ը, այլ ուրիշներն ալ համոզեց' ուրիշ նուէրներ ընելու' եկեղեցւոյն ապագան ապահովելու համար կալուածական հասոյթով։

Կ'ԸՍՈՒԻ թէ Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան նորէն Խըտիվեալ Բալաս օթէլին գնումին կուսակից է իբրեւ կալուած Գարակէօզեան Որբանոցին։

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ վեհարանի նոր շինութեան առթիւ հետեւեալը կը գրեն Թիֆլիսէն.—«Ս. Էջմիածնում նոր յարմար և գեղեցիկ վեհարան կառուցանելու մասին վաղուց է որ իղձ կայ, ինչպէս գիտենք, Բագուեցիներն է որ պէտք է կանգնեցնեն այդ շէնքը իրենց ծախքով։ Ինչպէս լուր հաղորդում են, Բագուից վեհարանի յանձնաժողովի կողմից մի ճարտարապետ ճանապարհուել է Ս. Էջմիածին, շինութեան վերաբերեալ տեղական պայմաններն ուսումնասիրելու։ Բայց ո՞րքան է շինութեան «բլան»ը, ո՞րը պէտք է այդ մասին կոնկուր առաջարկեն և մրցանակ նշանակուի»։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ' Վսեմ. տոքթ. Միքայէլ էֆ. Խորասանճեանի դուստր Օր. Մէլինէի ընդ. Ասպետ Պողոս ֆօն Բրանգալի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։

Տէր և տիկին Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան 324, Տօքթ. Աբրահամ պէյ Նազարեան 216, Ժիրայր էֆ. Մարկոսեան 108, Բարսեղ էֆ. Հալաճեան 324, Տօքթ. Համբարձում էֆ. Նալչեան 216ական ղրշ.։

* *

Սիվրիհիսարի ազգայիններէն հանգուցեալ Ստեփան էֆ. Խաչուկեան իւր կենդանութեան (50) յիսուն լիրա կտակած ըլլալով Հիւանդանոցիս այս անգամ Նորա որդեգիրը Գէորգ էֆ. Մ. Ս. Թօսունեան, հանգուցելոյն վերջին կամաց համաձայն, բարեհաճած է նոյն գումարն յանձնել հոգաբարձութեանս։—

Զայս ծանուցանելով, հոգաբարձութիւնս իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ յիշեալ Գէորգ էֆէնտիի, որ փութաց հանգուցելոյն կամքն ու փափաքը իրագործելով անմահացնել նորա յիշատակը։—

* *

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ' անցեալ հոկտ. ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.

Ատաբազարի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ մէջ անցեալ 1901 հոկտեմբերէն ցվերջ սեպտեմբերի ներկայ տարւոյս շրջագայած պնակաց հասոյթը' ձեռամբ գանձապետ Մեծ. Ստեփան էֆ. Մ. Եղիաեանի 3000 ղրուշ։ Բարեսէր ոմն վասն յաջողութեան 1188։ Մեծ. Գէորգ էֆ. Պաշտաբեան Սունկուրլուցի, ի Գաղատիա, ձեռամբ Խաչեր էֆ. Խաչխաչեան և որդւոց 1080։ Աւետիս էֆ. Սարգիսեան 432։ Եղբարք Թօփալեան, ձեռամբ Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեանի 540 ղրուշ։

(Շարունակելի)

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են որբանոցիս.

Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկերտան' որբանոցիս տարեկան քարիւղը և Իսագուլեան եղբարք տարեկան թէյը, Գէորգ էֆ. Թափալեան, իր որդւոյն Արմենակ էֆէնտիի ամուսնութեան առթիւ 5 օսմ. ոսկի, Վարդան էֆէնտի Բերինեան մէկ օսմ. ոսկի, Աստուր էֆ. Համամճեան մէկ օսմ. ոսկի, Մրսթըր Կրին կէս անգլ. ոսկի, Սիմոն էֆ. Մանուկեան կէս օսմ. ոսկի, Սարգիս էֆ. Կալաթճեան կէս օսմ. ոսկի, Մաքսուտ էֆ. Տէրվիշեանէ գառնուկ մը, Եզնիկ էֆ. Մէնէշեան 20 ղրշ. Կէյվէ-Միջագիւղի ազգայիններէն պարկ մը ընդեղէն, Տիկին Ֆըրէնկեան կէս օսմ. ոսկի, Տիկին Գըլըճեան 20 ղրշ. Տիկին Թագուհի Ս. Տիւսիզեան մէկ ոչխար, Օրիորդ Նոյեմի և եղբայրը Լ. էֆ. Գաբամաճեան 17 քիլօ պանիր։

. Գրենական նուէրներ.—Յակոբ էֆ. Գահրի մէկ տարեկան «Արեւելեան Մամուլ», Յարութիւն էֆ. Շամլեան մէկ տարեկան «Մանզումէի Էֆքեար», Խաչիկ էֆ. Խորասանճեան և ընկ. 1 հաշուական սնտուկի տետր, 1 օրագրութիւն, 2 գրպանի տետր, 1 ծրար գըրպրոցական թուղթ, 2 տուփ գրչակալ, 2 տուփ ծայր և 1 տուփ կաւիճ։

Ոսկան էֆ. Մարտիրոսեան 1 տուզինա գրատախտակ, Վահրամ էֆ. Մարգարեան 50 քերական, 20 Մանկանց Բ. գիրքը, 10 օրինակ Ոսկեմատենիկ, 10 օրինակ Սիրուն զբօսարան։

Ինճէճեան որդիք 6 տուզինայ գուլպայ, Թղթավաճառ Վրայր էֆ. Նամակի թուղթ և պահարան։

Որոց ամէնուն կը փութամ իմ և որբուհիներուն խորին շնորհակալութիւնները յայտնել։

Տեսչուհի մայր Գալֆ. Որբանոցի
ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄԱՑՐԳՏ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ց. Գ. Այս առթիւ որբանոցիս ներքին Տնօրէնութիւնը Պատ. Խնամակալութեան որոշմամբ կը խնդրէ բարեսէր անձնաւորութիւններէ որ յետ այսօրիկ ամէն նուիրատուութ. տեղակալ մօր Քրիստինէ մայրապետ Փափազեանի ստորագրութեամբ և որբանոցիս կնքով վաւերացեալ ու տպուած ստացականները հաճին ընդունիլ, ի բաց առեալ այն նուիրատուները որ ուղղակի ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հօր կը յանձնեն։

ՆՈՅՆ

Ատամնաբոյժ Մ. Մարտիրոսեան
Տես Դ. երեսը

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. տիւն ազդ. գին.	29—30
» » էն եիւքսէք	29—33
» » էն աշաղը	29—28
Ռումէլի չըմէն. ազդ. գին.	115—3/8
» » էն եիւքսէք	116—
» » էն աշաղը	115—3/8

ՊԱՆՔԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Րէժի ագսիօնը Օս. լիր.	—
Սիկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—90
Թրամվայ	5—55
Տուխանա	1—35
Օպլիկասիօն Թրամվայ	197—
Ասիւրանս	3—80
Գորբորասիօն	0—07
Գոմմէրսիալ	0—09
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն	264—25
Լօրիօմ	74—
Պանք Նասիօնալ տը Կրէգ	418—
Թրանսվաալ	125—
Րըհթըմ Թահվիլաթը	490—
Անատօլը չըմ. ագսիօնը	11—35

ԱՔՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. առն.	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ փարըը	108—02
Մէթալիք	102—25
Ինկիլիզ լիրասը	110—02
Ֆրանսըզ ալթընը	87—22
Բօլ	90—
Գրէմից ալթընը	51—06
Գորպան գալըմէ	8—60

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 25 Նոյեմբեր

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	92—87
Օսմ. » գուբանը	27—12
» » Բ	30—12
» » Գ	54—25
Օսմանըը Պանգասը	13—25
Մըսըր Տայ. մուէթթահէտէ	107—25
Պուլկար իսթիգրազը	92—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—33 1/4
Թրանսվալ	4—87
Շարթըէթ	3—

Պէրլին 25 Նոյ.

Ռումէլի չըմէնդըֆ. (վարգ)	122—20
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—255

Վիէննա 25 Նոյեմ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	239—20
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի ֆր.	111—50
Օսմանըը Րէժի ագսիօնը	329—

Բարիզ 25 Նոյեմ.

Ֆրնս էսհ. 3%ֆր.	98—75
Եէնի Օսմ. էսհամը գուբանը	27—50
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	118 50
Իթալիա էսհամը	103—25
Բուրուֆթէ Թիւրք	495—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	455—
Սբանեօլ	83—10
Թրանսվալ	124—50
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	108 85
Շարթըէթ	77—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—32
Բարիզ 3 այ վատէլի	22 90
Ֆիօրէն Մանսա	21 81

Կարդալ Դ. երեսի ծանուցումը

)(54)(

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ ՆԱՐԵԿ

ԳՐԱԲԱՐ ԲՆԱԳԻՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՔԱՍԻՄ

ՄՐՏԻ ԽՈՐԵՐԷՆ ԽՕՍՔ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

է. Ինչ որ ես ալ կը մաղթեմ մեծ խառնութեամբ. իմ' այս հառաչանքին նմանակից աղաղակներս անոր հետ միախառնելու է. որովհետեւ եթէ մեր սրտերուն համեմատ դատելով կորսընցնենք զմեզ, փառքդ չի պակսիր, ասոր համար որ Քու իրաւունքովդ կը ... իսկ եթէ գտնես մեզ, անով կը բարձրանաս, որչափ կը վայելէ Քու մեծութեանդ. որովհետեւ յաւէտ կ'օրհնաբանուիս Դուն երկրորդովդ' ողորմածութեամբ, քան հրամայած առաջինովդ' խստութեամբդ։ Դարձի'ր Տէ'ր դարձի'ր քաղցրութեամբ, ու գթութեամբ խնամէ', սիրոյդ ձրի և ամենառատ պարգեւներովը յաւէտ մխիթարելու զմեզ, որ անբուժելի ջերմին տաղորումի տագնապէն տրտմած ենք անոր (Սողոմոնի) պէս։ Փրկութեան ձեռք դնելով կրկին նորոգէ' քաւելով ու պատսպարելով մեղքերու կործանարար խորտակումէն։ Եւ Քեզ որ միակ սկիզբն ես ու անսկիզբն. (Հայր) սկիզբըդ հետ (Որդի) և սկզբանց սկզբնաւորիդ հետ (Հոգի) Սուրբ Երրորդութեանդ և մի Աստուածութեանդ մինչեւ վերջը փառք, իշխանութիւն. Ամէն։

Նոյն ուն Հոգւոյն ողբերգելոյ մաղթանքներուն ու ողջախոհ հեծեծանքներուն նո'ր յաւելուածը։
Սրտի խորքերէն խօսք առ Աստուած։

ԽԹ. ԽՕՍՔ

ԱՐԴ' անօրէնութիւնները Թող չախրեն վրաս, որ երկնային Թագաւորութեանդ պատկերն եմ կազմուած (աստուածային), ո'վ համակ լո'յս Աստուած. զազրագործը (սատանան) Թող չկողոպտէ' փչումիդ շնորհի զարդը ինծմէ, որ Քու պատկերիդ վրայ ստեղծուած եմ. արգելուած մեղքը Թող չԹագաւորէ' մահացու մարմնոյս վրայ, որպէս զի կըրկին չգրաւուիմ անով։ Շունչիս վրայ իշխելու համար, Քեզմէ զատ (երկնաւոր) Թագաւոր չունիմ ո'վ Քրիստոս, որ ատանց բռնադատելու կը հնազանդեցնես քաղցր լուծին. որ ամենակարող խօսքովդ մեղքի ցաւերը կ'անհետացնես. որ արիւնովդ սաստող ու մարմնովդ կերակրեցիր. որ կեանքի անփոփոխելի ուխտ սահմանեցիր, ու դասակարգեցիր. որ հոգւովդ կնքելով Քեզ կցորդ սեպեցիր և Հօրդ մատուցիր (զմեզ) իբր ժառանգակից որ պատուաբաշխելուդ անուամբ' մինչև Քու չարչարանքիդ յիշատակովը Նոյն բարերարին աղօթելու համարձակութիւն տուիր ո'վ ամէնուն կեանքն ու ստեղծողը։ Ամէն հոգիներու Աստուածը, Դո'ւն ես որ Քու գործած բոլոր հրաշքներէդ աւելի, այս շնորհի տուրքդ (պարգեւդ) մեծացուցիր. ո'չ երկինքը իր զարդերով, ու հրեշտակներու պայծառութեամբ, ոչ երկիրը, մարդկութիւնը և ասոնց վրայ գտնուած զարմանալիքը, ո'չ անսահման ծովուն լայնութիւնն ու անոր մէջ եղածները. և ո'չ անդունդները իրենց կղպանքներով ու անբաւութիւնով, (կը հաւասարին այս պարգեւիդ), այսքան վեհ ստեղծագործութեամբդ չբարձրացար, որչափ ինծ կարեկցելով, երբ բարութեանդ քաղցր յոյսը ներշնչելու համար, Սուրբ մարգարէին բերնովը ըսիր «ո'վ կայ ինծ նման կարող Աստուած որ միշտ մեղքերը ներէ ու անօրէնութիւնները ջնջէ։ Արդ, խօսքերդ օրհնուած են ո'վ ողորմա'ծ, ու բարերարութիւններդ խոստովանուած, խորհուրդներուդ խոստումներդ փառաւորուած են ու շնորհներուդ զեղումները երկրպագուած։

Բ. Արդարեւ տարրերէն ո և է մէկը անբաւական է նիւթական լեզուի խօսքերով մէկ մասն իսկ բացատրել ինծ նկատմամբ ցոյց տուած գթութեանդ, ո'վ Ցօրինող, որովհետեւ հինցածը վերանորոգել ու առջի պայծառութեանը հասցնել մեծ կարողութիւն է. ոչինչէն ստեղծելէ աւելի։ Եւ որովհետեւ տկարութիւն չունիս Դուն, որ ամեն բան ընելու կարող ես և միակ խօսքդ կը բաւէ գործը լրացնելով գլուխ հանելու. սակայն փառաւորութեան համար ոտքի ե'լ ո'վ բարեգործ, կրկին փրկելու Քու այս յուսահատ ստացուածդ, որպէս զի ուխտի իրաւունքովը բարձրանայ. մեծապէս հաստատուն ըլլայ օրհնաբան աւետաբերդ ձայնը, ու ճանչցուի քաւելու շնորհի. ստեղծագործութենէդ աւելի ողորմութեանդ լուսովը հռչակուի այն։ Որովհետեւ մէկին համար' միայն արարիչ կը ճանչցուիս, իսկ միւսին համար առջի անունովդ (արարիչ) մէկտեղ, նաեւ երախտաւոր. կերպացնողին հետ' նաեւ Քաւող. Նորոգողին հետ' նաև Բարերար. Ստեղծողին հետ' նաև Ողորմած. Կազմողին հետ' նաև Հնարագիւտ. Ցօրինողին հետ նաև Հեզ. Նկարողին հետ, նաև ամէն բանի կարող. Առաջնորդողին հետ, նաև Լոյս. Տածողին հետ նաև Հովիւ. Դարմանողին հետ նաև Խնամող. Ողջ Պահողին հետ, նաեւ Բժիշկ. Ձեռք Բռնողին հետ, նաև Զօրավոր. Անպարտ արձակողին հետ, նաև Թագաւոր (երկնաւոր). Արարիչին հետ, նաև Քաղցր. Ամէն պարգեւ Տուողին հետ, նաև Առատ. Միշտ մաքուր ընողին հետ, նաև Ներող. Զղջացողին հետ նաև Ոխ չՊահող. մեր ցաւերուն Վշտակիցին հետ' նաև Ծածկուածները գիտցող. Գթածին հետ, նաև Ապաւէն. Գերագոյն Գորովողին հետ, նաեւ Աստուած. Աներսպառ Բարիին հետ, նաեւ ամէն առթիւ Օրհնուած։

Գ. Արդ' ինչպէս որ ստեղծեցիր զիս երբ չկայի իսկ և գոհացնող ճանչցուեցար ինծ. հիմա ալ ան առջի ստեղծուած վիճակիս նման կրկին անարատ սուրբ ու մաքուր ըլլալու պատրաստէ' հոգիս, տնակովը մարմնոյս, որ Քեզ կը մաղթեմ, որպէս զի ստուերական, անցած հին օրէնքէն աւելի ներկայ նոր օրէնքին մէջ բազմանա'յ, աւելի աճեցուն ըլլա'յ առատ շնորհները Քու անսահման ազնուականութեանդ։ Եւ երբ մեղքերուս թիւին վրայ կը ճառեմ—որքան որ սակայն մաքիս թեւը թռչելով կարող ըլլայ անտանելիներն յիշատակել— Քու անունովդ արդարանամ ո'վ Զօրաւոր. և երբ ինքնաբերաբար անձիս բիծը կը պատմեմ, Դուն ալ խոստովանողիս շատ մեղքերուն ամբարշտութիւնը ներէ' ով Հզօր, ծածկուածները տեսնո'ղ. ամէնքը փրկո'ղ. որպէս զի աւետիսներու այս ծայրագոյն լրումին (նոր օրէնք) մէջ կրկին կարօտ չըլլամ հինին, Սաղմոսին հետ, երանի կարդալով մկրտութեան շնորհքով փրկուողներուն. ու մեղքի փուշերով ծանրապէս չխոցոտուի հոգիս, հիմակուընէ իսկ (բարկութեան) ձեռքդ չմխուի ինծ կրկին, ու պարտքերուս բեռը քաղցր բարիքներէդ աւելի չծանրանայ. Օրհնաբանուած Սուրբ Հոգւովդ ազատէ' զիս, մեղքի և մահու օրէնքէն, կաղաչեմ Քեզ ո'վ ամէնուն Տէրը։

(Շարունակելի)

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖՐԻՔԱՍԸ (114)

ՄԻՒՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԽՕՐԱՐԸ

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ
ՊԻՒԷՐ ՏԷԼՔՈՒՐ

ՇԱՐԼ ՏԷ ՊՕՆՎԻԼ

Շարլ նիւզինէ կէլէն խաֆիֆ պիր գըրմըզըլըղը մահվ իտէպիլտի․ պու անտէ հէյէճանընը ըզհար իթմէմէսինէ բէգ պէօհիւք խանըլլեղ իթմիշտի․ տօգթօր պունը չիւպհէսիզ ֆարգ իթմիշ իտի։

Շարլ աջսինի տիթրէթմէգ իսթէմէյէրէգ․

—Ցալընըզ սիզտէն խապէր ալըօրըմ։

—Տաիրէ հաքիմի օլտուղըմ միւնասիպէթիլէ պու մասլահաթա մէյզուլ պուլունտուղումտան, հէր քէստէն էվվէլ իսթիխպար իթտիմ. օնուն իչուն էն էվվէլ պէնտէն տույտունըզ։

—Լաքին Մաքին Մաքսիմին պուրատա կէլէճէյինի սիզէ քիմ սէօյլէտի

—Օթէլէ միւտախէլէսի ե՛օգ մը տըր եա՛։

—Եօլէ գանն իտէրիմ, տօսթունըզ պուրատա կէլմէքտէ իսթիհալ իտէնէք տիր, զիրա մատամիզէլէթի Թանըլըը, պունտան հէր Թանըտըրը տօսթլարընը խապէրտար իթմէք իսթէր։

—Ահ, մատմազէլէթի Թանըլար՛ մը։

—Շիւպհէ՛մի իտիխօրսունըզ։

—Խայր։ տէյիլ լաքին... տալիէ...

—Նէ՛ տիմէք իսթէխօրսունըզ։

—Հիչ, հիչ Մ. տը Պուաըը կէօրտիւմ, միւսատէնիզլէ սիզտէն այրըլաճաղըմ, չունքի քէնտիսինէ սէօյլէճէյէկիմ վար։

Տէհիւզ, ճէվապ պէքլէմէքսիզին պիր Թագըմ օհունճուլար իչինէ տալըպ ղայպ օլտու։

Մ. տը Շաթիլ իսէ, պիր իքի տագըգա եէրինտէ պիլա հարէքէթ գալըփ, պատէհու Թօրուզլարը խըզէրինտէ աէօնէրէք գումար սալօնունա տօղրու իլէրլէտի։

Շարլ իքի սաաթ սօնրա հագըգաթէն իսմինի Թէլէֆֆիւզ իթտիրի տէյիլ կանընտա կիւիզ վէ մէրգումըն գօլտուգ կիրէրէք սալօնլարը պիր մանովրա իլէ Ալիսին եանընա կէօթիւրտիւ,

Մէրգումէտէն ուզագլաշ պուլունտուղ մախսուս իսէ տէ, քէնտիսինէ խիւլուսքարանէ իթմէլէ մէյզուլ օլան պիր գաչ կէնճլէրին այրըլմալարընը պէքլէտի, նիհայէթ ըէֆիգինի պըրագրում Ալիսին եանընտա օթուրտը։

Մէրգումէ պու տաէմին ճէսարէթինտէն չէքիլմիւշ սանթալէտարնը չէքտի. լաքին սօնրատան իճապը հալի տէրխաթր իլէ Շարլըն Թէքրար սանդալէսինը սիւրիւքլէյէրէք եանընա կէօթիւրտիւ եա գաչմախսուս միւԹէլէֆֆիւր օլտուղը հալտէ եէրինտէ գալտը. պիր ճէմիյէթ իչէրիսինտէ պուլունուղ, խուսուսիյլէ օթէլին խանըմը օլտուղու հալտէ, հէր քէսէ իլթիֆաթ իթմէյէ պօրճլու օլտուղը կիպի Թէրպիյէսի իգթիզաընճա իտէճէքլէրի միւնասիպէթսիզլիքլէրէ տախլ Թէհամիւլ իթմէյէ մէճպուր տէյի՛լ մի իտի։ Ինթէ մարքի տէ պու միւնասիպէթսիզլիքլէրտէն պիրի իտի։

Շարլ.—Մատմազէլ, սիզէ պու անտէ նէ արզը ուպուտիյէթ իտէպիլիրիմ, վէ նէ տէ մուհապպէթը ինթիմայ քէմալ Թէքսիրինի պէյան իտէպիլիրիմ։

Տէլիգանլը պու հիւմլէսինի Թէքրար իթտի իսէ տէ, Ալիս ճէվապ վէրմէտի։

Մարքի եինէ սէօզինէ տէվամ իտէրէք.

—Պու էյլէնճէ արտուլըն մալիգ օլտուղունըզ բէրի կիպի իսմ վալարը սիզէ տըղ իլէ պօշ հէրէ պաշ աղըրթմազ իչուն բէգ ազ վագթըմ վար տըր. հէմ քէնտիմէ մախսուս պիր արզունըզ գապուլ պուլուրումսա իչուն տա էֆէնտիմի Թահիր իթմէք իսթէտիմ, բէգ չօգ լաքին բէգ էհէմմիյէթլի պիր չէյտէն պահս իտէճէքիմ։

Ալիս եինէ ճէվապ վէրմէտի։

Շարլ.— Տօսթում Մագսիմին Թահլիէսի սիպիլինտէ։ չիւպհէսիզ մալիւմաթընըզ վար տըր։

Կէնճ գըզ տիլսիզ կիպի տուրուր իտի։

Շարլ—Սիզ իսթէտիկինիզ գատար սիւքիւթ իտէպիլիրսինիզ մատմազէլ, պէնիմ տէ սիզէ սէօյլէճէյէճէյիմ չէյ ճէվապ իսթէմէնութ, անճագ Թէֆէքքիւր իսթէր, սօն միւսաադէպէթիմիզի տէրխաթը իտիխօ՞րմուսունըզ. պունտան հասըլ օլան իսթէիմ չիւպհէսիզ գուվվէլի հաֆըզանըզտա գալմըշ տըր պէլքի Մագսիմին Թահլիէսի սիպիլի մատտէսի Թէհտիտ իթմէք մէյպարընը գուրուլմուշ տըր գանն իտէրսինիզ, լաքին ալտանըրսընըզ։

Ալիս պիր քէրրէ հարէքէթ իթտի։

Մարքի իսթիհզա իլէ կիւլէրէք.

—Հա՛... գանն իտէր իսէմ, Թէէսսիւրի պիր բէրաէթ պատտըգ. նէ իսէ էվվէթ. եէկէր տօսթունըզ Թէհլիքէտէ տէյիլ իսէ, եէկէր պու անտէ վիճտանը ալիյէրի մուխաթարատա պուլունմաքտան իսէ եէկէր Թալէհինտէն պուգատար էմին իտէնիզ, եինէ օ հալտէ պիլէ Թէէսսիւֆէ չախան պիր չէյ վար տըր քի օ տա նամուսսուզլուգ տըր, մատմազէլ։

Ալիս պօղուգ պիր սէսլէ.

—Նամուսսուզլը՞գ մը։

Պատէհու սէսինէ մէթանէթ վէրիպ Թահգիրամիզ պիր Թավըրլա Թէքրար իտէրէք.

—Նամուսսուզլը՞գ մը, աէֆ օլունուզ էֆէնտի օրատան։

—Էվվէթ մատմազէլ, նամուսսուզլուգ. հէմ եօլէ նամուսսուզլուգ քի ավֆինէ միւգթէտիր աէէյլսինիզ. միւճրիմին Թահլիէսի սիպիլինէ պիր մէննը մուհաքքէմէ գարարընտէսի քիֆայէթ իթմիշ իսէ տէ, նամուսը էլան պէրպատ հալտէ տիր։

—Օ մասալ տըր։

(Տէվամ)

ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ

ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆ

Հարսնիքներու փայլը աւելցնող եթէ զարդեր մը կան, անոնք ալ մոմերն են որոնք եթէ գեղեցիկ կերպով կազմուած չեն, չեն կրնար տալ այն էֆէն, որուն ամէնքս ալ կը սպասենք։

Աս նպատակին կատարելու գոհացում կուտայ Նշան Չամիչեան վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մոմերէ, մեծ խնամով և ճաշակի նախաձեռնութեամբ կը պատրաստուին նաև վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մոմեր, անմրցելի, աժան գիներով, հարսիկրու[illegible]լանդ, լեմոնեայ ծաղիկի քօղք և հարսնութեան հագուստներ։

Կը հրաւիրուին ուրեմն ճաշակի ալ անձերը, այցելել անգամ մը Նշան Չամիչեան վաճառատունը, իրենց փափաքին գոհացում գտնելու համար ամէն տեսակէտով։

Դիմեցէ՛ք ՆՇԱՆ ՉԱՄԻՉԵԱՆԻՆ
86, Քամանճօ խան, Սթամպոլ։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պատկերներով զարդարուած կը պարունակէ

ՔԱՍԻՄԻ սրամիտ յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ ամէնէն սիրուն ոտանաւորներէն մէկ քանին,

Մ. ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆԻ Ակնցիի նոր Թիփերը. Սարրիտեա բանայիրի պատմութիւնը՝ Ակնցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տոհմակիցները ինչպէս կը մեկնեն նեռագիրը, Ֆօնօկրաֆը, ելեկտրականութիւնը, եւլն։

Եւրոպական բոլոր վեհապետներու եւ վեհապետուհիներու պատկերներն ու անոնց իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։

Նաեւ զուարճալիքներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւլն։

Գին 5 դահեկան || Թղթատարով 6 դհկ.
ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ, ՊԱՂ-ԱԼԻ ՃԱՏԷՍԻ 38։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Աղա Ճամիի կողմ, Լիւքսէմպուրկ սրճարանին կարգը, թիւ 124

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ակռայի և լնտի հիւանդութիւնները, փտած ակռաներու ամենասաստիկ ցաւերը վայրկենապէս կասեցնելով չատ քիչ ատենուան մէջ հաստատուն կերպով կը լեցնէ ատողջ ակռաները նման մինչեւ վերջը գործածելու պայմանաւ։

ԲՈՒԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈՏՈՎ ոսկիի, պլաթինի և քաուչուքի վրայ նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ՝ յար և նման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ՝ փտած և կոտրտած ակռաներու արմատները առանց հանելու կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ կը զետեղէ անոնց վրայ առանց քիմքի ակռաներ և ոսկիէ «քուռօնները»։ Շատ փտած ակռաները և լնտերու մէջ անյայտացած արմատները կը հանուին ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։—

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր առաւօտէ մինչեւ իրիկուն, կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ
Կարօտելոց ձրի դարմանում

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱՑՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ցիշեալ բժիշկը, որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Փարիզի Սէն-Լուի հռչակաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարիէ չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գարու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գափու պահչէսփորտի դիմացը, Քիւչիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան անոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—16

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Տ. ՊԱՑՍԷՐԵԱՆ

ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Պոլիս Զաֆմաճըլար Եօքուշ Թ. 50
եւ Կալաթա Եիւքսէք Գալտըրըմ, 695

Զարդարեան եղբայրները՝ գոհացնելու համար իրենց Բերայաբնակ յաճախորդները՝ մասնաճիւղ մը բացած են Կալաթա, Եիւքսէք Գալտըրըմ, Թ. 695, ուր՝ ինչպէս նաեւ Պոլսոյ գրատունը, կը ծախուին ամէն տեսակ և ամէն լեզուէ վէպական, դասական, գրական, նոր թէ գործածուած գիրքեր։ Կը գնեն մատենադարաններ եւ գործածուած գիրքեր։ Կը պատրաստեն կազմի և տպագրական գործեր, աժան մինչեւ աժան։ Կը գնեն ու կը վաճառեն գործածուած դրօշմաթուղթեր, Հաւաքածոներ, Պոլիս տպուած հանդէսներ և լրագիրներ որոնց մէջ գրական գեղեցիկ ժամանցներ կը գտնուին։ Մեծ զեղչեր, տպարկ վաճառում գրքերու, (երաշխաւորութեամբ)։ Վարձով կուտան վիպական գրքեր որոնց ընթերցումը հաճելի է ձմեռուան երկար գիշերներուն մէջ։

ԿԱՂԱՆԴ ԿԱՂԱՆԴ

Կաղանդի առթիւ մեծ մթերք օրացոյցներու, ծոցի, գրպանի, յուշատետր, համառօտ, ընդարձակ Տարեցոյց, աղօթագիրք, ընտիր կազմերով, ոսկեզօծ թուղթեայ են. են.։ Միակ կեդրոնատեղի Մկրեան աղօթագրքերու ամէն կազմերով, 15, 22 և 30 ղրշ.։

ՈՒՐԻՇ ՏԵՂ ՄԻ ԴԻՄԷՔ բայց եթէ Զարդարեան գրատունը. եթէ Պոլիս կը բնակիք՝ Զաֆմաճըլար Եօքուշ աղբիւրին դէմ, Թ. 50. եթէ Բերայաբնակ էք՝ Եիւքսէք Գալտըրըմ, Թ. 695։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Ա. Ցարութիւնեանի ԼՔՈՒԱԾ ՔՆԱՐԸ, սիրուն բանաստեղծութեանց հատոր մը որ պատիւ կը բերէ համակրելի հեղինակին։ Սիրուն կազմով և տպագրութեամբ։ Գին 5 ղրշ.։ 20—2

ԽԱՉԻԿ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՐԻ

Լաւագոյն պարող մը ըլլալու փափաքն ունեցող պարի սիրահարներու կատարելապէս գոհացում տալու համար, խիստ դիւրաւոր մեթոտ մը պատրաստած է, որով չատ քիչ ժամանակի մէջ կրնան օգտուիլ, տեղեկանալով կարգ մը պարերու ինչ որ պէտք է. ի հարկին պատրաստ է նոյն իսկ մէկ անձին, այսինքն մէկ ամբողջ օրուան մէջ լաւ մը սորվեցնելու երաշխաւորութիւնը ստանձնել։

Դասախօսութիւնք մասնաւոր տուներու մէջ։

Դիմել՝ Մեծ Շուկայ, Գալբագճըլար պաշը, Սերէթճի խանի կարգ Ֆէսճի Սեպուհ աղայի խանութը։ 1—20

ՉԻՖԼԻՔ ՊԱՅԹԱՐԸ

Գայթար Թապիպի մէյհուրը պինպաշը Օսման պէյ հազրէթլէրինին Թէէլիֆ իթտիկի էսէրը մէզքիւր ատ վէ ինէք վէ գօյուն վէ քէչի վէ քէլպ վէ գուշ վէ էմսալի հայվանաթը էյտաճէ պագմագ իչուն նէ կիպի Թէտպիրլէր իթթիխազ իթմէք վէ պիր կէօնա խասթալըգլարը զուհուր իտէր իսէ, նէ եօլտա իլաճլար գուլլանմագ լազըմ կէլէճէյինի պիլտիրիր վէ տահա պիր խէյլի մալումաթը նաաիրէսի վէ ճալիպի ալգգաշ ըէսմլէրի հավի տիր։

Քիթապըն միւքէմմէլիյէթինը պինաէն մէճլիսի քէպիրի սըհհիյէ Թարաֆընտան տախի պէյէնիլմիշ օլտուղը հայվան մէրագլըլարընա Թավսիյէ օլունուր։

Ֆիաթը բէհէ էնվէն տիր եանի 5 ղր., վէ քիթապճըլարտան մաատա պաշլըճա Մէրճան չարշըսընտա Եօրտանեան խանընտա 9 նումէրօլը քիթապխանէտէ պուլունուր։

ՌՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՔԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ
1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԳԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՆԱԳԻԼԻՅԱ ՍԻԳՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Թագվիմ օլունան զիյանլարըն մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քէամիլէն Թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպօլ, Պահչէ Գաբու, Անանիատի Խան, Ն։ 20, 21, 22։

Թաչրալարտա իչկիլիզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԽԷԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարընըն սէրմայէսի հասըլաթընըն նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ռուէսթըրընքի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ռուէսթըրըն րագիպլէրինէ Թէֆէվվիւգ իթտիրմէէտէ էն պէօյիւք Թէէմինաթ տըր։

ՓԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՍԻ ՌՈՒՄՈՒՄԻՍԻ
1900

ԱՄԷՐԻՔԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՇՀՈՒՐ ԴԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

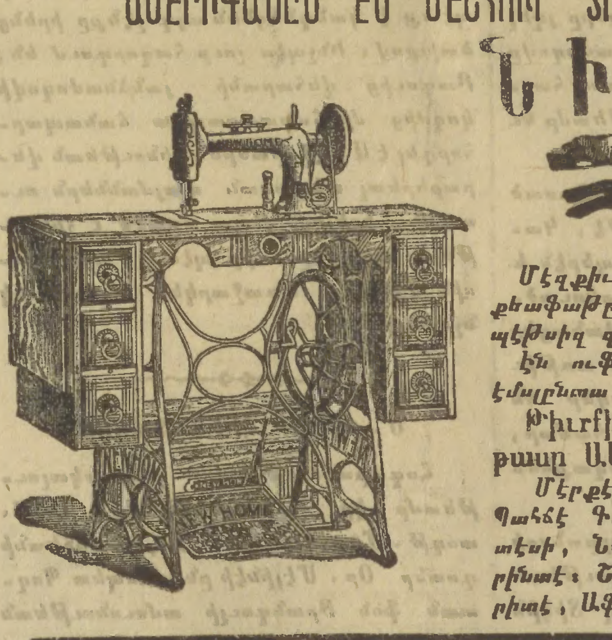

NEW HOME

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ միւքեաֆաթընը, HORS CONCOUR րէգապէթսիզ գազանմըշ տըր։

Էն ուֆագ Թէֆէրրուաթընա գատար էմմըլնտա Թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչին եէկեանէ աճէնթասը ԱՄԷՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուզէ Սթամպօլտա, Պահչէ Գաբուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Նօ. 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ ՇԻՊԻԷԼԷՐ Իզմիրտէ, Սիւրիմտէ, Աֆիօն Գարահիսարտա վէ սաիրէ։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՉՄԷՔԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ
ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 էքսբօզիսիօնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նաիլ օլմուշ տըր։

[illegible] 12,000 [illegible] 9,000 [illegible]

1901

Իւթէ եէնի պիր ասըրըն տուխուլ էյլէտիք։ Միրուր իտէն զէման՝ չիմտիյէ քատար խաւէսի կէչմիշ, պինաէն ալէյհ վուգուաթը Թարիխիյէյէ սըրասընա գայտ օլունմուշ տըր։ պու աէվրին Թէրագգըլէրաթը՝ պէլքի ուսում չախանը հայրէթ պիր աէրէճէէտէ տիր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիչմէք ֆէվգ էլ ատէ պիր Թէրագգի իթմիշ, 1858 սէնէսինտէ «Մարշ» նամ Թըրբան մաքինասընըն իճատը պու անէ աէկին սանաաթը մունհիմմէյ մէյգուրէտէ կէլէրէք Ամէրիգատա վէ կէրէք տիւնեանըն հէր պիր Թարաֆընտա էն միւհիմ պիր մէվգի Թութմուշ օլան ֆապրիգա՝ ՏԻՐԻՆԿ վէ գումբանիասը օլուպ, իմալ էյլէտիկի սաթըն ալանլարըն հատտ ու հիսապը եօգ տըր։

Իթթիխազ իթտիկլէրի գաթալօկ աէֆթէրինտէ [illegible] մէճճանէն կէօնտէրիլիր։ Մէզքիւր աէֆթէրտէ մախզուն

«Իւրալ Տիրինկ» նամ աէմիր իթմէ — «Իւրալ Տիրինկ» նամ Թըրբան
» » օրագ պիչմէ — » » » Թըրմըգ

կիպի միւխթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարըն ըէսմլէրի մէվճուտ վէ իշպու մաքինալար՝ միւպալաղասըզ վէ ճիտտի սուրէթտէ Թարաֆըմըզտան Թաաահհիւտ օլունուր։

Պու մաքինալարըն եէկեանէ աճէնթասը՝ Տէրսաատէթտէ կալաթատա Գէօրգ [illegible] պէյ խանընտա 1, 2, 3 Ն՝ լը մաղազալարտա, Մ. Սիմոնեյ Նովէլը վէ գումբանիասը տըր։

ԱԹԼԱՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1808ԻՆ
ԺՕՐԺ Գ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՕՐՈՎ

	Անգլ. ոսկի
Դրամագլուխ.—	3,437,000
Արկածելոց վճարուած.—	15,000,000

Այս ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր գործառնութեանց ընդարձակութեան և վճարումներուն կանոնաւորութեան համար։

ԼԱ ՍԻՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Փոխադրութեան ճիւղ

Դրամագլուխ	5,000,000 ֆր.
Պահեստի դրամագլուխ	1,000,000 »

Ապահովագրութիւն Ծովի, Ցամաքի և Գետի ճամբորդութեանց Շոգենաւով, Առագաստանաւով, Բեռնանաւով և Երկաթուղիով։ Դիւրամատչելի պայմաններ և սակագիններ։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԿԱԾԻ ԴԷՄ
Վինթէրթիւրի մէջ հիմնուած

Այս Ընկերութիւնը յանձնարարելի է իր չատ դիւրամատչելի պայմաններովը արկածներու մասին։

Գրասենեակ Պոլիս, Թոմարճ խան, թիւ 11

Դեր - Գործակալ
ՆԻԳՈԼԱ ԺՕՐԺԻՆՏԷՍ

Ընդհ. Գործակալ
ԺՕՐԺ [illegible]

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԵՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ Մեծ-Փողոց, թիւ 13

ՀԵՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԵՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԵՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։
ՀԵՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ զաւազաններ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար շաբաթական հարիւրին 5 վճարում
ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ
Գործածուած գոհարեղէնները եթէ վնասուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ՌՈՊԷՐ ՎԷ ՇԻՐՔԷԹԵԱՍԸ

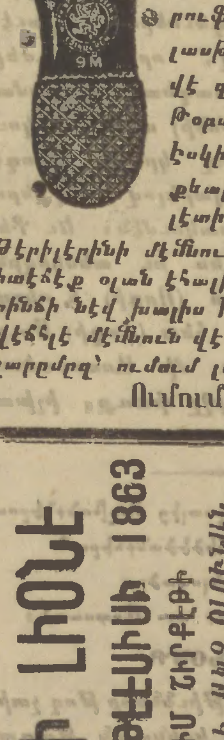

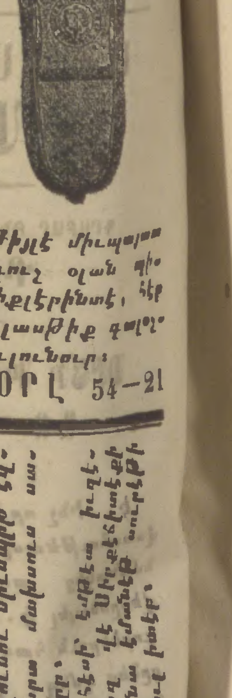

ՄԷՐՔԷԶ ՏԷԲՕՍԸ

Էսկի Զապթիյէ ճատտէսինտէ Թօմսօն խանընտա

Տանըմըշ, պիչիմի վէ չէրաֆէթիլէ մաարուֆ օլան արալան վէ Թէրագգիլի խալիս Ինկիլիզ լասթիգ գալօշլարըմըզ պու սէնէ տահա մէթին վէ զարիֆ պիր սուրէթտէ իմալ իտիլմիշ տիր։ Թօրտան սաթըն ալմագ իսթէյէն տիւքքեանճըլար Էսկի Զաբթիյէ ճատտէսինտէ Թօմսօն խանընտա քեաին մէրքէզ տէբօմըզա կէլմէյ [illegible] քէնտիլէրինէ վէ հէմ տէ միւշթէրիլէրինի մէմնուն իթմիշ օլաճագլար տըր։ Բէրաքէնտէ սուրէթիլէ միւպայաա իտէճէք օլան էհալիի միւհթէրէմէ պալէաէքի մարգա իլէ մէնգուշ օլան գիբրինճի նէվ խալիս Ինկիլիզ լասթիք գալօշլարըն իսթիրա էյլէմէլէրինի, պէհէմէհալ մէմնուն վէ միւսթէֆիտ օլաճագլարը Թէէմին օլունուր. լասթիք գալօշլարըմըզ՝ ումում լասթիք գալօշ սաթըն տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

Ումում մէմալիքի շարքիյէ աճէնթէսի — ԿԷՏՕՐԼ 54—21

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷՍԻՍԻ 1863
ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ